

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ**

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ
ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΕΤΟΥΣ 2023
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ - RIS₃Crete
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ**

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2024

Περιεχόμενα

1.	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (RIS ³ CRETE) ΤΟΥ ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020	3
2.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ RIS ³ CRETE ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΠ 2021-27	9
2.1	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ.....	9
2.2	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ «ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ».....	11
3.	ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (FOCUS GROUPS)	13
3.1	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ.....	13
3.2	ΕΥΦΥΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	16
4.	ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ - IBO	20

1. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (RIS3CRETE) ΤΟΥ ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΥΔ (εισερχ. ΔΑΠΟΕ 1522/03-01-2024) αναφορικά με την εξέλιξη της υλοποίησης των προτάσεων που εντάχθηκαν στις δράσεις της RIS3CRETE προκύπτουν τα παρακάτω στοιχεία.

Τα έργα αφορούν στις προσκλήσεις:

- Δράση 1b.1: Έργα επίδειξης πειραματικής ανάπτυξης που προωθούν την έρευνα και καινοτομία σε τομείς της RIS3Crete.
- Δράση 1b.2: Συμπράξεις επιχειρήσεων με Οργανισμούς Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων σε τομείς της RIS3Crete.
- Δράση 1b.3: Έρευνα και ανάπτυξη από ΜΜΕ σε τομείς της RIS3Crete.
- Δράση 4f.1: Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Οργανισμούς Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων για την προώθηση τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Οι παραπάνω δράσεις υπάγονται στον Θεματικό Στόχο 1 «Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας» και ειδικότερα στον Ειδικό Στόχο 1 «Αύξηση της συμμετοχής των ιδιωτικών επιχειρήσεων σε δραστηριότητες ΕΤΑΚ στους τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής «Έξυπνης Εξειδίκευσης» του ΠΕΠ Κρήτης 2014 - 2020.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης για το σύνολο των εγκεκριμένων προτάσεων στις παραπάνω δράσεις, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης, ανέρχεται σε 9.707.890,22€.

Σε ό,τι αφορά την δράση 1b.1 εγκρίθηκαν και εντάχθηκαν συνολικά δέκα (10) προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης 2.082.700,52€. Η συνολική υλοποίηση των προτάσεων (σε οικονομικό αντικείμενο) διαμορφώθηκε στα 2.009.055,41€.

Στην δράση 1b.2 εγκρίθηκαν και εντάχθηκαν συνολικά δεκαοκτώ (18) προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού επιλέξιμης δημόσιας δαπάνης 7.266.299,29€ και η συνολική υλοποίηση του οικονομικού αντικειμένου των προτάσεων ανήλθε σε 2.725.136,89€. Η ιδιωτική συμμετοχή στην εν λόγω δράση διαμορφώθηκε συνολικά στα 1.230.561,10€.

Στην δράση 1b.3 εγκρίθηκαν και εντάχθηκαν συνολικά δύο (2) προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης 310.709,71€ με συνολική υλοποίηση οικονομικού αντικειμένου 121.369,46€ και συνολική ιδιωτική συμμετοχή 78.364,94€.

Ενώ στην δράση 4f.1 εγκρίθηκε και εντάχθηκε μία (1) πρόταση συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης 48.180,00€ με συνολική υλοποίηση οικονομικού αντικειμένου 20.521,95€ και συνολική ιδιωτική συμμετοχή 13.820,00€.

Στις ενταγμένες προτάσεις των παραπάνω δράσεων συμμετείχαν Ερευνητικά και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα σε συμπράξεις με επιχειρήσεις ή συμπράξεις αποκλειστικά μεταξύ επιχειρήσεων.

Οι υποτομείς στους οποίους εστίασαν οι προσκλήσεις που εκδόθηκαν από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης, στο πλαίσιο του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020, προέκυψαν μετά από Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης που πραγματοποίησε η Διεύθυνση Ανάπτυξης, Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ) την περίοδο 2014-2020. Αναλυτικές πληροφορίες για τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης που υλοποίησε η ΔΑΠΟΕ (τότε ΔΙΑΠ) βρίσκονται στους σχετικούς συνδέσμους της RIS3Crete (<https://ris3.crete.gov.gr>) και του Παρατηρητηρίου Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας - IBO <https://ibo.crete.gov.gr/>.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΡΓΩΝ
Πίνακας 1: Δράση 1b1 Έργα επίδειξης πειραματικής ανάπτυξης που προωθούν την έρευνα και καινοτομία σε τομείς της RIS3Crete

α/α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ (€)
1	Υψηλής Απόδοσης Ηλιακές Κυψέλες Διπλής Επαφής Περοβσκιτών IIIV Ημιαγωγικών Νανοδομών	212.500,00
2	Ολοκληρωμένο σύστημα λήψης αποφάσεων για την άρδευση καλλιεργειών σε επίπεδο Κρήτης με χρήση καινοτόμων τεχνολογιών	204.612,85
3	Έξυπνα διαγνωστικά εργαλεία και βάση δεδομένων για την υποστήριξη της φυτοπροστασίας ακριβείας σε κηπευτικές καλλιέργειες της Κρήτης SmartPP	212.500,00
4	Καινοτόμες Διεργασίες Χαμηλού Κόστους για την Παραγωγή Ζωοτροφών ή Εδαφοβελτιωτικών από Τυρόγαλο και Φυτικά Υπολείμματα Υπεραγορών BEATLE	202.692,48
5	Σύνθεση νέων υλικών για την ανάπτυξη φωτοηλεκτροχημικών διατάξεων παραγωγής H ₂ και αναγωγής CO ₂	212.438,43
6	Όαση Κατάδυσης Αναψυχής με Τεχνητούς Υφάλους	212.406,50
7	Διαχρονικά τοπία πολιτισμού της Κρήτης αναδεικνύοντας τον θαλάσσιο και ορεινό πλούτο του Μιραμπέλου	211.847,24
8	Ανάπτυξη Πλατφόρμας Δημιουργίας και Αναπαραγωγής Ψηφιακών Παιχνιδιών για την Προώθηση Προϊόντων και Υπηρεσιών	196.820,52
9	Ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος ανίχνευσης φυτοπαθογόνων στο πεδίο	212.500,00
10	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΩΚΕΑΝΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	204.382,50
	ΣΥΝΟΛΟ	2.082.700,52

Πίνακας 2: Δράση 1b2 Συμπράξεις επιχειρήσεων με Οργανισμούς Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων σε τομείς της RIS3Crete

α/α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ (€)
1	Ανάπτυξη γρήγορων μεθόδων ελέγχου της ασφάλειας της ποιότητας και της ταυτότητας των γαλακτοκομικών προϊόντων της Κρήτης ΒΙΟΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΑΕ ΚΡΗΡ10028924	319,679.59
2	Διεύρυνση της περιόδου παραγωγής και διάθεσης επιτραπέζιων σταφυλιών με υπό κάλυψη υδροπονική καλλιέργεια αμπέλου στις συνθήκες της Κρήτης Λ ΠΕΡΒΟΛΑΡΑΚΗΣ Γ ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Ε ΚΡΗΡ10028443	427,332.95
3	Messageinabottle MiB Μια εξειδικευμένη ιστορία φιάλης ΚΙΟΥΠΑΚΗΣ ΠΑΝΤ ΚΟΡΑΚΑΣ ΑΝΔΡ ΟΕ ΚΡΗΡ10028556	435,572.89
4	SpectraPlant Καινοτόμος κινητή συσκευή φασματικής χαρτογράφησης για την επιτόπια πρώιμη ανίχνευση ασθενειών σε καλλιέργειες κηπευτικών QCELL ΙΚΕ ΚΡΗΡ10028641	398,200.00
5	Ψηφιακή Πλατφόρμα Χωροχρονικής Διαμεσικής Αφήγησης Ιστορικών και Πολιτιστικών Γεγονότων για την Προώθηση Προϊόντων και Υπηρεσιών ΜμΕ ΑΙΓΑΙΟΥ SOLUTIONS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΚΡΗΡ10026738	441,699.99
6	Ανάπτυξη Βέλτιστων Βιοαντιδραστήρων Ξηρής Αναερόβιας Χώνευσης με Στόχο τη Συνολική Ενεργειακή Αξιοποίηση των Υπολειμμάτων της Μεσογειακής Υπαίθρου ENVIROPLAN ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΚΑΙ Τ ΚΡΗΡ10028938	434,361.10
7	Αυτόνομο ιπτάμενο ρομποτικό σύστημα επιθεώρησης και βελτιστοποίησης απόδοσης φωτοβολταϊκών σταθμών Δασκαλακης Λαντζουρακης Μπαλτζάκης ΟΕ ΚΡΗΡ10033203	501,975.00
8	Ανάλυση αστικής δυναμικής μέσω της καταγραφής μαγνητικού περιβάλλοντος πόλης Quantum Biometronics ΚΡΗΡ10029067	357,220.00
9	Αξιοποίηση αποβλήτων παραπροϊόντων της γεωργικής βιομηχανίας για την παραγωγή βιοενεργών ζωοτροφών ΦΑΡΣΑΡΗΣ ΑΒΕΕ ΚΡΗΡ10028475	366,000.00

α/α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ (€)
10	Ιχνηλασιμότητα της ασφάλειας τροφίμων με χρήση εξελιγμένων μη επεμβατικών φασματοσκοπικών τεχνικών ΑΚΟΚΚΑΛΑΚΗΣΓΑΛΑΝΑΚΗΣ ΟΜΟΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΗΡ10028622	442,805.20
11	Χαρτογράφηση Κρητικού ελαιολάδου και ανάπτυξη μεθοδολογιών για την βελτίωση και διασφάλιση των ποιοτικών του χαρακτηριστικών ΟΛΕΜΑΡ ΑΝΑΤΟΛΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΡΗΡ10033053	280,280.00
12	Ανάπτυξη καινοτόμων ζωοτροφών εμπλουτισμένες με βιοδραστικούς παράγοντες από εδώδιμα φυτά και βότανα για αντιμετώπιση των ασθενειών της ζωικής παραγωγής και μείωση της χρ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ ΚΡΗΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙ ΚΡΗΡ10029056	524,040.00
13	Πλατφόρμα ανοιχτών δεδομένων open Data για την αποθήκευση διαχείριση και διάθεση ψηφιακού τουριστικού και πολιτισμικού περιεχομένου που σχετίζεται με την Περιφέρεια Κρ NOVELTECH IKE ΚΡΗΡ10031060	436,624.88
14	Δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος εφαρμογή wearables για την άμεση και εξατομικευμένη ενημέρωση και εξυπηρέτηση των πελατών ξενοδοχειακών μονάδων καθώς και αναβάθμιση ERGOMEK PRIVATE COMPANY ΚΡΗΡ10033039	413,240.00
15	Ψηφιακό Εργαστήριο Κρητικής Αγιογραφίας ΒΑΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΡΗΡ10028407	388,800.00
16	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΘΕΡΜΟΧΡΩΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΜΕ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΛΕΙΖΕΡ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΗ ΚΤΙΡΙΑ ΕΡΓΟΠΡΟΛΗΨΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΡΗΡ10032623	227,500.00
17	Υλοποίηση ευφυούς και αειφορικής πρότυπης θερμοκηπιακής μονάδας με εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών πληροφορικής και ελέγχου ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΑΒΕ ΚΡΗΡ10028613	440,000.00

α/α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ (€)
18	Προστασία και ανάδειξη της ποιότητας του παρθένου ελαιολάδου με την ανάπτυξη και τη χρήση καινοτόμων μεθόδων ανίχνευσης επιμολυντών ΛΑΓΚΟΥΒΑΡΔΟΥΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗ ΟΕ ΚΡΗΡ10032896	430,967.69
	ΣΥΝΟΛΟ	7.266.299,29

Πίνακας 3: Δράση 1b3 Έρευνα και ανάπτυξη από ΜΜΕ σε τομείς της RIS3Crete

α/α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ
1	Έξυπνος ξεναγός σε Μουσεία	79.449,76
2	Ολοκληρωμένο Σύστημα Γεωργικής Αξιοποίησης Παραπροϊόντων Ελαιοκομίας ως Εδαφοβελτιωτικά	231.259,95
	ΣΥΝΟΛΟ	310.709,71

Πίνακας 4: Δράση 4f1 Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Οργανισμούς Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων για την προώθηση τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

α/α	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΗ ΔΔ ΕΡΓΟΥ
1	Ανάπτυξη υβριδικού ηλεκτρικού ηλιακού οχήματος	48.180,00
	ΣΥΝΟΛΟ	48.180,00

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ RIS3CRETE ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΠ 2021-27

2.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Στο πλαίσιο της αναθεωρημένης RIS3Crete υπάρχει ανάγκη: 1) εστιασμένης ενίσχυσης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας με υποστήριξη πρωτοβουλιών συνεργασίας για ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών αξιοποιώντας και τη δυναμική που αναπτύσσεται λόγω της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, 2) ενίσχυσης/αναβάθμισης των υποδομών δημόσιων ερευνητικών ιδρυμάτων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για ενδυνάμωση της έρευνας σε τομείς εξειδίκευσης και των υφιστάμενων ή/και νέων κέντρων αριστείας, 3) στήριξης της λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας Περιφέρειας Κρήτης και της δομής διακυβέρνησης RIS3, με ιδιαίτερη μέριμνα στην επιχειρηματική ανάκαμψη στο πλαίσιο του επιδιωκόμενου μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας.

Συμπληρωματικά με όλα τα παραπάνω το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΚΡΗΤΗ» 2021 - 2027, έχει υιοθετήσει τον ειδικό στόχο RSO1.1. «Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών», ο οποίος αντιμετωπίζει τις ανάγκες: **(α) ενδυνάμωσης του οικοσυστήματος καινοτομίας της Κρήτης μέσω της ενίσχυσης των δεσμών έρευνας - επιχειρηματικότητας, (β) ενίσχυσης της δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων προς την καινοτομία με αύξηση των ιδιωτικών δαπανών E&A και (γ) ανάσχεσης του «brain drain».**

Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού /Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ), ως αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Κρήτης για την υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3Crete), πραγματοποίησε μία σειρά από διαβουλεύσεις όπου είχαν σαν στόχο να τεθούν οι βάσεις για το περιεχόμενο προσκλήσεων με σκοπό την επίτευξη όλων των παραπάνω.

Έτσι μετά από εκτεταμένη διαβούλευση διατυπώθηκαν οι βασικές κατευθύνσεις της δράσης για την ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών. Οι ερευνητικές υποδομές και δομές που αναμένεται να ενισχυθούν προβλέπεται να συνδέονται άμεσα με τους τομείς εξειδίκευσης της RIS3Crete και θα έχουν ως στόχο την δημιουργία τοπικών ικανοτήτων παροχής υποστήριξης στους φορείς ανάπτυξης καινοτομιών (μετρήσεις, επίλυση τεχνολογικών θεμάτων, πειράματα στο εργαστήριο, υψηλού επιπέδου συμβουλευτική,

κλπ). Η ύπαρξη σημαντικού αριθμού ερευνητικών φορέων επιβάλλει έναν καλύτερο συντονισμό στο πλαίσιο ανάπτυξης και χρήσης των ερευνητικών υποδομών.

Στη διενέργεια της διαβούλευσης πραγματοποιήθηκε ενημερωτική συνάντηση - συζήτηση με τους εκπροσώπους των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, με στόχο την καλύτερη προετοιμασία των προτάσεων. Στη συνάντηση αναλύθηκε η σκοπιμότητα της δράσης και η αναγκαιότητα για διευρυμένη συνεργασία των φορέων, προκειμένου να καλυφθούν οι σχετικές ανάγκες με αυξημένη αξιοπιστία και αποφυγή παράλληλων επενδύσεων. Επίσης, παρουσιάστηκε και συζητήθηκε η φόρμα υποβολής των ιδεών – προτάσεων.

Μετά την ενημέρωση των φορέων, στάλθηκε στα ιδρύματα η οριστικοποιημένη φόρμα υποβολής ιδεών – προτάσεων που περιλάμβανε: (α) μια συνοπτική περιγραφή της απαιτούμενης υποδομής και της επιδιωκόμενης χρήσης της (β) προκαταρκτική σκοπιμότητα της επένδυσης με αναφορά στην προστιθέμενη αξία της σε σχέση με την υφιστάμενη υποδομή, (γ) τη δυνατότητα συνεργασίας με άλλους περιφερειακούς ερευνητικούς φορείς συναφούς αντικειμένου και (δ) τον προσανατολισμό της επένδυσης σε σχέση με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, δηλ. ποια πεδία από τους τομείς εξειδίκευσης προσδοκά να καλύψει με τις υπηρεσίες που θα προσφέρει.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης προχώρησε στην δημοσίευση της πρόσκλησης για την **Δράση 1.1.4 – Δίκτυο ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα**, προσκαλώντας τα Ερευνητικά και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα της Περιφέρειας Κρήτης να υποβάλλουν προτάσεις για επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας.

Τα συμπεράσματα της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης παρουσιάζονται στην τελευταία ενότητα, όπως υποβλήθηκαν από τη ΔΑΠΟΕ στο ΠΣΕΚ-Κ, με θέμα «Εισήγηση αποτελεσμάτων της διαβούλευσης της RIS3Crete για τη δράση «ΔΡΑΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ» του Ε.Π. «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027» (βλ. σελ 23-45).

2.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ «ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

Η δεύτερη πρόσκληση, για την επίτευξη του ειδικού στόχου, αφορά στην ενίσχυση της εκκόλαψης επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών και παράγωγων επιχειρήσεων και νεοσύστατων επιχειρήσεων συνολικού προϋπολογισμού €2.975.000. Η δράση επιδιώκει να ενισχύσει τα πρώτα στάδια ανάπτυξης και λειτουργίας καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών λαμβάνοντας υπόψη τη βιωσιμότητα και τις προοπτικές τους. Η ενίσχυση των νέων καινοτόμων επιχειρήσεων αναμένεται να δημιουργήσει σταδιακά δυναμικές επιχειρηματικές μονάδες με υψηλό επίπεδο καινοτομίας.

Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού /Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ) πραγματοποίησε τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης ειδικότερα για τη δράση «Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων».

Στη διενέργεια της επιχειρηματικής ανακάλυψης πραγματοποιήθηκε ενημερωτική συνάντηση - συζήτηση με επιχειρηματικούς φορείς, όπου παρουσιάστηκε και συζητήθηκε η φόρμα υποβολής των ιδεών – προτάσεων. Κατόπιν, ξεκίνησε η ηλεκτρονική υποβολή προτάσεων μέσω της φόρμας υποβολής. Ακολούθησαν δύο (2) ανοιχτά εργαστήρια σε Χανιά και Ηράκλειο τον Ιούνιο του 2023, όπου συζητήθηκαν τα θέματα υποστήριξης νέων καινοτόμων επιχειρήσεων και ενημερώθηκαν οι ενδιαφερόμενοι για τη διαδικασία της διαβούλευσης.

Κατά την διάρκεια υποβολής των προτάσεων υποβλήθηκαν 69 προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού 15.618.260,00€ που εντάσσονται σε ένα ευρύ φάσμα ανομοιογένειας και διαφοροποιήσεων ως προς την εξειδίκευση, την ωριμότητα και την απαιτούμενη δαπάνη για την περαιτέρω ωριμότητά τους.

Οι προτάσεις καλύπτουν όλους τους τομείς εξειδίκευσης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΣΕΕ). Παρατηρείται μια μεγαλύτερη συγκέντρωση στις Ψηφιακές Τεχνολογίες και στην Βιώσιμη Αγροδιατροφή (34 προτάσεις συνολικά). Ειδικότερα, οι προτάσεις καλύπτουν 47 πεδία (ορισμένες αφορούν παραπάνω από ένα πεδίο) της ΣΕΕ ενώ υπάρχουν και προτάσεις εκτός πεδίων ΣΕΕ.

Η πλειοψηφία των προτάσεων προέρχεται από μονάδες που έχουν πραγματοποιήσει έναρξη δραστηριότητας (περιλαμβάνει μονάδες που έχουν ιδρύσει επιχειρηματικό σχήμα και αυτές που κατά δήλωση τους έχουν ξεκινήσει να πραγματοποιούν βήματα

προετοιμασίας ως φυσικά πρόσωπα) μετά το 2021 (32), ενώ ένας σημαντικός αριθμός προτάσεων προέρχεται από μονάδες με έναρξη την περίοδο 2019-2020 (13).

Η κατανομή του προϋπολογισμού κατά κατηγορία δαπάνης, παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις, αναδεικνύει το κυρίαρχο μερίδιο των δαπανών εξοπλισμού με σημαντική συμμετοχή των δαπανών προμήθειας και ανάπτυξης λογισμικού, των άλλων δαπανών, καθώς και των δαπανών εκπόνησης επιχειρηματικού σχεδίου. Τα μεγέθη της άλλης κατηγορίας δαπανών έχουν προκύψει από εκτίμηση.

Από τα αποτελέσματα της διαβούλευσης προσεγγίστηκε εν μέρει ο στόχος της οριστικοποίησης των πεδίων εξειδίκευσης με τρόπο που διασφαλίζει την επικέντρωση της προσπάθειας σε περιορισμένο αριθμό τμημάτων της αγοράς αλλά δεν έχει προκύψει κάποια ισχυρή τάση για την δημιουργία οικονομιών συσσωμάτωσης (agglomeration economies) με προοπτική την ανάπτυξη πιο συνεκτικών οικοσυστημάτων νεοφυών επιχειρήσεων με αυξημένες αλληλεπιδράσεις.

Με δεδομένο πως η δράση χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ προτάσεις που περιλαμβάνουν δραστηριότητες που εμπίπτουν στα πεδία της Βιώσιμης Αγροδιατροφής αναμένεται να αντιμετωπίσουν προβλήματα επιλεξιμότητας ειδικά αν αυτές αφορούν στην πρωτογενή παραγωγή. Ως εκ τούτου, θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθεί η προοπτική χρηματοδότησης παρόμοιων δράσεων από άλλες πηγές (ΥΠΑΑΤ, ΠΠΑ, ΥΠΑΝ μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου κ.α.).

Επιπλέον, είναι κρίσιμο στην προκήρυξη να ενσωματωθούν προβλέψεις που θα διασφαλίζουν την προοπτική της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, προτείνεται να ενσωματωθεί στην πρόσκληση η απαίτηση για υποβολή έκθεσης τεκμηρίωσης του κενού αγοράς που αναμένεται να καλύψει η δραστηριότητα, της διαφοροποίησης έναντι του ανταγωνισμού, του μεγέθους του τμήματος της αγοράς, των προοπτικών επεκτασιμότητας καθώς και της ρεαλιστικής αντιστοιχίας των δαπανών με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Ουσιαστικά, απαιτείται ένας στοιχειώδης οδικός χάρτης μετάβασης από την αρχική ιδέα στην βιώσιμη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Τα συμπεράσματα της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης παρουσιάζονται στην τελευταία ενότητα, όπως υποβλήθηκαν από τη ΔΑΠΟΕ στο ΠΣΕΚ-Κ, με θέμα «Εισήγηση αποτελεσμάτων της διαβούλευσης της RIS3Crete για τη δράση «Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων» του Ε.Π. «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 (βλ. σελ 46-64).

3. ΟΜΑΔΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (FOCUS GROUPS)

3.1 ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ

Με την υπ αριθμόν 89691/31.03.2022 απόφαση Περιφερειάρχη Κρήτης (ΑΔΑ: ΨΣΧΦ7ΛΚ-ΥΜΓ) συγκροτήθηκε η Ομάδα Εστίασης (Focus Group) για τον τομέα της Βιώσιμης Αγροδιατροφής, στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Κρήτης (RIS3CRETE), κατά την προγραμματική περίοδο 2021 – 2027.

Σκοπός της Ομάδας Εστίασης είναι η συμβολή στην διαμόρφωση πρότασης για τις κατευθύνσεις ανάπτυξης και εφαρμογής καινοτομιών, καθώς και την υποστήριξη της Δ/σης Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ)/ Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας στην διερεύνηση των πεδίων εξειδίκευσης του τομέα στο πλαίσιο της αναθεωρημένης περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3CRETE). Στην δημιουργία του νέου αυτού μεθοδολογικού εργαλείου για την Περιφέρεια Κρήτης, η ΔΑΠΟΕ συνεργάστηκε με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας ΠΣΕΚ-Κ που υποστήριξε από την αρχή την προσπάθεια αυτή.

Η Ομάδα Εστίασης συγκροτήθηκε από επικεφαλής μεγάλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αγροδιατροφής, ερευνητές των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων του νησιού και στελέχη του δημόσιου τομέα.

Η προσέγγιση της Ομάδας Εστίασης, που αποτελεί ερευνητικό μεθοδολογικό εργαλείο και χρησιμοποιείται ευρύτατα διεθνώς για την διερεύνηση θεματικών τομέων, ασχολήθηκε με την διαμόρφωση πλαισίου μελλοντικών διεργασιών στην Περιφέρεια και ειδικότερα με την μεθοδολογία κινητοποίησης και ενημέρωσης των εμπλεκόμενων φορέων της 4/πλης έλικας, την διερεύνηση χαρακτηριστικών καινοτομίας των ιδεών για την δημιουργία συγκεκριμένων εξειδικεύσεων υψηλού επενδυτικού και εμπορικού ενδιαφέροντος, την περαιτέρω διερεύνηση των τοπικών δυνατοτήτων τον τομέα της αγροδιατροφής, την ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας από την επιχειρηματική και ερευνητική εμπειρία, καθώς και την ενδυνάμωση και υποστήριξη των σχέσεων μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών εργαστηρίων με σκοπό την διασύνδεση του τοπικού παραγωγικού δυναμικού με συστήματα παραγωγής γνώσης για την δημιουργία παραγωγής αυξημένης προστιθέμενης αξίας.

Τα μέλη της Ομάδας Εστίασης συμμετείχαν και υποστήριξαν την Περιφέρεια Κρήτης στις διεργασίες διερεύνησης του οικοσυστήματος καινοτομίας στον τομέα της Βιώσιμης Αγροδιατροφής. Στις συνεδριάσεις της Ομάδας Εστίασης οι συμμετέχοντες ανέλυσαν διαδραστικά, προσαρμόσαν και συνέθεσαν τεκμηριωμένα τις καινοτόμες επενδυτικές κατευθύνσεις, ανάλογα με το εξελισσόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον και τις τάσεις της αγοράς.

Ειδικότερα, κατά την 1^η Συνεδρίαση, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Μάιο 2022, ως πλαίσιο συζήτησης τέθηκε ο εντοπισμός των αναγκών στον αγροδιατροφικό τομέα και η αποτελεσματικότερη ενίσχυση της σύνδεσης του με την έρευνα και γνώση για τη δημιουργία καινοτομιών και αλυσίδων παραγωγής αυξημένης προστιθέμενης αξίας.

Από την ανταλλαγή απόψεων, κατά την διάρκεια της 1^{ης} συνεδρίασης της Ομάδας Εστίασης προέκυψαν έξι κύρια θέματα: 1. Ανεπάρκεια Αγροτικών προϊόντων 2. Κλιματική Αλλαγή και ανάγκη για προσαρμογή 3. Μικρό μέγεθος επιχειρήσεων και ανάγκη δημιουργίας δικτύων 4. Ανάγκη δημιουργίας ταυτότητας και πιστοποίησης αγροτικών προϊόντων 5. Υψηλό κόστος παραγωγής 6. Έλλειψη διασύνδεσης της έρευνας με την παραγωγική αλυσίδα.

Η 2^η συνεδρίαση της Ομάδας Εστίασης της Βιώσιμης Αγροδιατροφής, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2022, είχε ως βασικό άξονα συζήτησης την ανεπάρκεια αγροτικών προϊόντων στην Περιφέρεια Κρήτης. Σε αυτή την συζήτηση οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήματα αναφορικά με συνθήκες παραγωγής που επικρατούν σήμερα, τις αλλαγές του παραγωγικού μοντέλου μελλοντικά ώστε να αυξηθεί η παραγόμενη ποσότητα, με ποιους τρόπους θα επιτευχθεί αυτό, ποια μέσα θα χρησιμοποιηθούν και τι πόροι χρειάζονται.

Στα συμπεράσματα της 2^{ης} συνεδρίασης της Ομάδας Εστίασης, συμπεριλήφθηκαν προτάσεις που αφορούσαν στην καλύτερη οργάνωση των παραγωγών κρητικών προϊόντων μέσω της δημιουργίας παραγωγικών cluster, την υιοθέτηση καλών πρακτικών από ανταγωνίστριες χώρες, την εκπαίδευση των παραγωγών στα νέα πρότυπα παραγωγής, την εντατικοποίηση του δευτερογενή τομέα (μεταποίηση), την πιστοποίηση ποιότητας των αγροτικών προϊόντων και την ορθολογική χρήση των πόρων (κυρίως των υδάτινων), την διαχείριση του κόστους παραγωγής από κοινού, την προώθηση της συμβολαιακής γεωργίας από μεγάλες αλυσίδες τροφίμων, την

ιχνηλασιμότητα των αγροτικών προϊόντων και τέλος, την διασύνδεση της εφαρμοσμένης έρευνας με τον πρωτογενή τομέα.

Η 3^η συνεδρίαση της Ομάδας Εστίασης, πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2023, ασχολήθηκε με δύο βασικά θέματα συζήτησης, πρώτον το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων και την ανάγκη δικτύωσης (cluster) και δεύτερον, την δημιουργία ενός ισχυρού brand name για τα Κρητικά προϊόντα μέσω της πιστοποίησης με την χρήση barcode. Προς αυτή την κατεύθυνση οι συμμετέχοντες ανέλυσαν τρόπους και στρατηγικές που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για την επίτευξη των παραπάνω στόχων. Ειδικότερα, προτάθηκαν τα εξής: δημιουργία συνεταιριστικών επιχειρήσεων με μέλη αγροτικές επιχειρήσεις, ενιαίο branding ανά κατηγορία προϊόντος, συγκεκριμενοποίηση των αγορών που απευθύνονται στα κρητικά προϊόντα, bottom up προσέγγιση για την δημιουργία προστιθέμενης αξίας ακόμα και από μικρούς παραγωγούς, ψηφιακή εξέλιξη παραγωγικής διαδικασίας, κατάρτιση παραγωγών σε νέα συστήματα παραγωγής, προαγωγή βιώσιμων επενδύσεων, ιχνηλασιμότητα αγροτικών προϊόντων, έλεγχος διακίνησης αγροτικών προϊόντων, εμπλοκή ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων σε θέματα ποιότητας.

Στην 4^η και τελευταία συνεδρίαση της Ομάδας Εστίασης της Βιώσιμης Αγροδιατροφής, που έλαβε χώρα τον Ιούλιο του 2023, το βασικό θέμα που τέθηκε αφορούσε στην έλλειψη διασύνδεσης με την παραγωγική αλυσίδα οπότε και η Ομάδα κλήθηκε να απαντήσει στα εξής ερωτήματα: ποια είναι η παρούσα κατάσταση, πώς και ποιους τρόπους μπορεί να βελτιωθεί μελλοντικά, τι πόρους θα χρειαστεί και από ποιους εμπλεκόμενους φορείς θα γίνει.

Μία από τις βασικές διαπιστώσεις της συνεδρίασης ήταν η διαφοροποίηση του κώδικα επικοινωνίας μεταξύ των ερευνητών και των επιχειρηματιών γεγονός που δημιουργεί προβλήματα στην εφαρμογή της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία. Οι συμμετέχοντες επανέλαβαν την ανάγκη για την δημιουργία συλλογικοτήτων (clusters) ανά αγροτικό προϊόν και υπερθεμάτισαν ζητήματα όπως εκσυγχρονισμό παραγωγής, χρήση ψηφιακών μέσων, εφαρμογή της έρευνας στην παραγωγή, προσανατολισμένη έρευνα στις παραγωγικές ανάγκες του πρωτογενούς τομέα της Κρήτης και τέλος, το στοιχείο της κατάρτισης των παραγωγών.

Συνολικά τα βασικά συμπεράσματα της Ομάδας Εστίασης εστιάζουν συνοπτικά στα εξής: ενίσχυση της τοπικής παραγωγής αγροτικών προϊόντων, η ενίσχυση των στρατηγικών

μάρκετινγκ για την προώθηση των μοναδικών ιδιοτήτων των κρητικών προϊόντων και η επένδυση στην εκπαίδευση και την έρευνα για την προώθηση της καινοτομίας και τη βελτίωση των τεχνικών παραγωγής. Ο βιώσιμος αγροδιατροφικός τομέας ήταν ένα άλλο σημαντικό σημείο συζήτησης, η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ παραγωγικών φορέων και ερευνητικών ιδρυμάτων, το μέγεθος των μικρών επιχειρήσεων αναγνωρίστηκε ως πρόκληση, η δημιουργία cluster με επίκεντρο το προϊόν για την προώθηση της συνεργασίας, της ανταλλαγής γνώσεων και των κοινών προσπαθειών μάρκετινγκ, η καθιέρωση ενός διακριτού εμπορικού σήματος για τα κρητικά προϊόντα, η δημιουργία εταιρικών σχέσεων μεταξύ των τοπικών γεωργών και των επιχειρήσεων για την ενίσχυση της παραγωγής και της διανομής, η διασύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα με τον τουρισμό με δράσεις όπως ο γαστρονομικός τουρισμός, η επένδυση σε υποδομές και τεχνολογία για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών πρακτικών, η βελτίωση της παραγωγικότητας, η δημιουργία ενός συστήματος παρακολούθησης της διαθεσιμότητας και της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων στην Κρήτη. Τέλος, η προώθηση της δικτύωσης της έρευνας και της επιχειρηματικότητας θεωρήθηκε απαραίτητη για την προώθηση και αναβάθμιση του αγροδιατροφικού τομέα.

3.2 ΕΥΦΥΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Με την υπ' αριθμόν 56924/21.02.2023 απόφαση Περιφερειάρχη Κρήτης (ΑΔΑ: 6Ρ397ΛΚ-ΧΡ8) συγκροτήθηκε η Ομάδα Εστίασης (Focus Group) για τον τομέα του Ευφυή Τουρισμού - Πολιτισμού, στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Κρήτης (RIS3CRETE), κατά την προγραμματική περίοδο 2021 – 2027.

Σκοπός της Ομάδας Εστίασης είναι η συμβολή στην διαμόρφωση πρότασης για τις κατευθύνσεις ανάπτυξης και εφαρμογής καινοτομιών, καθώς και την υποστήριξη της Δ/σης Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ)/ Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας στην διερεύνηση των πεδίων εξειδίκευσης του τομέα στο πλαίσιο της αναθεωρημένης περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3CRETE). Η ΔΑΠΟΕ συνεργάστηκε με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας ΠΣΕΚ-Κ σε όλα τα βήματα της προσπάθειας αυτής.

Η Ομάδα Εστίασης συγκροτήθηκε από επικεφαλής μεγάλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού, όπως φιλοξενία – καταλύματα και

εστίαση, εκπροσώπους του αθλητισμού, του πολιτισμού, ερευνητές των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων του νησιού και σε στελέχη του δημόσιου τομέα.

Στην 1^η συνεδρίαση της Ομάδας Εστίασης του Ευφυή Τουρισμού – Πολιτισμού, που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2023, τέθηκαν προς διερεύνηση τα εξής ερωτήματα: 1. Ποιες ευκαιρίες και απειλές εμφανίζονται για τον Ευφυή Τουρισμό – Πολιτισμό στην Κρήτη, 2. Πώς θα προσαρμοστεί ο τομέας στις σημαντικές προκλήσεις, 3. Πώς θα ενσωματωθούν οι καινοτομίες, 4. Πώς θα αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα του προϊόντος.

Από την ανάλυση των παραπάνω ζητημάτων προέκυψαν συμπεράσματα που αφορούσαν τις υποδομές τουρισμού στην Περιφέρεια Κρήτης και πώς αυτές επηρεάζουν το τελικό προϊόν. Επιπλέον, αναδείχθηκε η ανάγκη καλύτερης προβολής της Περιφέρειας μέσω των ψηφιακών μέσων που διατίθενται. Η διασύνδεση του Αγροδιατροφικού τομέα με τον Τουρισμό ήταν ένα ακόμα ζήτημα που ανέλυσε η Ομάδα Εστίασης, καθώς και όλες οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν στην Κρήτη και να προσφερθούν στους εκατοντάδες επισκέπτες της. Η Συνεδρίαση κατέληξε στην σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος, δεδομένου ότι η Κρήτη διαθέτει ένα πλούσιο οικοσύστημα το οποίο πρέπει να διαφυλαχτεί, η φέρουσα ικανότητα του νησιού θα πρέπει να διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στις στρατηγικές αποφάσεις των τοπικών παραγόντων.

Στην 2^η Συνεδρίαση της Ομάδας Εστίασης, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2023, ως βασικό ζήτημα συζήτησης τέθηκε η προστασία του περιβαλλοντικού αποθέματος στην Κρήτη και ειδικότερα, στο τι γίνεται σήμερα, στα περιθώρια βελτίωσης που υπάρχουν μελλοντικά, με ποιος τρόπος μπορεί να επιτευχθεί η βελτίωση, ποιοι θα είναι οι εμπλεκόμενοι φορείς και τι πόροι απαιτούνται.

Ως βασικό θέμα αναδείχθηκε ο χωροταξικός σχεδιασμός, ο οποίος αποτελείται από το αστικό και μη αστικό μέρος. Το αστικό κομμάτι, στο μεγαλύτερο μέρος της Περιφέρειας, παρουσιάζει σοβαρές παθογένειες με αποτέλεσμα να υποβαθμίζει το παρεχόμενο τουριστικό προϊόν. Ένα άλλο σοβαρό ζήτημα που ανέλυσε η Ομάδα Εστίασης ήταν η πολιτιστική κληρονομιά του νησιού και πώς αυτή προβάλλεται στους επισκέπτες του νησιού, με τους συμμετέχοντες στην Συνεδρίαση να καταδεικνύουν σοβαρές ελλείψεις οργάνωσης των αρχαιολογικών χώρων και το σύνολο των εμπλεκόμενων κρατικών φορέων να αδυνατεί να επέμβει συντονισμένα ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση ιδιαίτερα τους μήνες αιχμής. Και στην περίπτωση των αρχαιολογικών χώρων τέθηκε το ζήτημα της

φέρουσας ικανότητας των χώρων αυτών και πιο συγκεκριμένα για τον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού όπου κάθε καλοκαίρι επισκέπτονται εκατομμύρια επισκέπτες, όπως και το Νησί της Σπιναλόγκας. Τέλος, οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού μπορούν να παίξουν σημαίνοντα ρόλο την διασπορά των επισκεπτών όλο το χρόνο, αποσυμφορίζοντας έτσι το νησί από το μεγάλο όγκο των επισκεπτών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Στην 3^η και τελευταία συνεδρίαση της Ομάδας Εστίασης, που πραγματοποιήθηκε Οκτώβριο του 2023, ως θέμα διερεύνησης ήταν η «Αναζήτηση Καινοτομιών – Καινοτόμων Δράσεων στο Σύμπλεγμα Τουρισμού – Πολιτισμού» και ειδικότερα, στην χρήση ψηφιακών μέσων στο σύμπλεγμα «τουρισμός – πολιτισμός», στις καινοτόμες δράσεις αναφορικά με την δημιουργία ισχυρών βιωματικών εμπειριών και στην καινοτομία και τις ανθρωποκεντρικές προσεγγίσεις στον εν λόγω τομέα.

Σε αυτή την συνεδρία η Ομάδα Εστίασης εντόπισε την μη αποτελεσματική διαλειτουργικότητα ψηφιακών εφαρμογών που χρησιμοποιούνται από τους επισκέπτες προκειμένου να αντλήσουν πληροφορίες για μέρη του νησιού που επισκέπτονται με αποτέλεσμα την μη βέλτιστη προβολή του νησιού ψηφιακά. Επιπλέον, αναδείχθηκε η ανάγκη διάδρασης με τους επισκέπτες του νησιού μέσω των διαθέσιμων εφαρμογών προκειμένου να παρέχεται η πληροφορία προς τους εμπλεκόμενους φορείς για βελτίωση όπου χρειάζεται. Ακόμα, συζητήθηκε η βραδύτητα με την οποία οι κρατικοί φορείς (π.χ. Υπουργείο Πολιτισμού) ενσωματώνουν τεχνολογίες φιλικές προς το χρήστη προκειμένου να διαθέσουν πληροφορίες για την λειτουργία αρχαιολογικών χώρων, μουσείων, εκθέσεων κλπ. και στην σημαντικότητα του να υπάρξει ανάδραση από τους επισκέπτες τους νησιού, συλλογή μεγάλων δεδομένων για τις προτιμήσεις των επισκεπτών και ανάπτυξη – ψηφιακή προβολή των εναλλακτικών μορφών τουρισμού που μπορούν να προωθηθούν μέσα από τις κατάλληλες τεχνολογικές εφαρμογές.

Συνολικά τα βασικά συμπεράσματα - προτάσεις της Ομάδας Εστίασης εστιάζουν συνοπτικά στα εξής: 1. Μετασχηματισμός του μαζικού τύπου τουριστικής εμπειρίας σε εξατομικευμένες βιωματικές εμπειρίες μέσω των τεχνολογικών εφαρμογών στη τοπική πολιτιστική παράδοση της Κρήτης 2. Εμπλουτισμό των ήδη υπαρχόντων εναλλακτικών μορφών τουρισμού και την διεύρυνσή του καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου 3. Δημιουργία συμβουλευτικού φορέα παροχής τεχνικής βοήθειας σε ειδικούς κλάδους επαγγελματιών που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την πολιτιστική επιχειρηματικότητα 4. Σχεδιασμός ειδικού χωροταξικού σχεδίου τουρισμού για την

Περιφέρεια Κρήτης 5. Λειτουργία ψηφιακής υποδομής (ή δομής) για την συλλογή δεδομένων από τα υλοποιήσιμα έργα στον τομέα του τουρισμού που εμπεριέχουν τεχνολογίες, προκειμένου να εκμαιεύεται η γνώση για καλές πρακτικές και η δημιουργία αποθετηρίου ψηφιακών και τεχνολογικών εργαλείων ανοικτής πρόσβασης 6. Ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος της Κρήτης το οποίο συνίσταται να ξεκινήσει μέσα από την εκπαίδευση και επανατοποθέτηση του νεότερου πολιτιστικού αποθέματος ειδικά για νέους 7. Δημιουργία ενός ενιαίου – κεντρικού συστήματος συλλογής αναφορών που σχετίζονται με παράπονα, σχόλια, παρατηρήσεις και γενικότερα μηχανισμούς καταγραφής για την αντιμετώπιση προβλημάτων και παραπόνων τόσο από τους επαγγελματίες του χώρου όσο και από τους ίδιους τους επισκέπτες του νησιού και 8. Χρήση διαμορφωτών γνώμης (story telling) ως παράδειγμα εξατομίκευσης των εφαρμογών μέσω της αφήγησης. Αυτό θα επιτρέψει την υποστήριξη μιας πληροφορίας μιας ιστορίας θελκτικής προς ομάδες επισκεπτών επιτρέποντας τον μετασχηματισμό της τουριστικής βιομηχανίας.

4. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ - IBO

Το Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Κρήτης – IBO ολοκλήρωσε το 2^ο χρόνο λειτουργίας του το 2023, με στόχο την ενθάρρυνση της υγιούς και καινοτόμου επιχειρηματικότητας και μέσω αυτής, την τόνωση της περιφερειακής ανάπτυξης και η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Σκοπός της δομής - είναι η ενίσχυση/υποστήριξη της επιχειρηματικότητας του νησιού και ειδικότερα την διασύνδεσή της με την έρευνα & γνώση των ακαδημαϊκών / ερευνητικών ιδρυμάτων. Η λειτουργία του Παρατηρητηρίου συμβάλλει στην τεκμηρίωση για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και αποτελεί κόμβο ενημέρωσης και κινητοποίησης για την ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτομιών στην Περιφέρεια Κρήτης αλλά και την ενθάρρυνση νέων επενδύσεων στο νησί. Η λειτουργία του Παρατηρητηρίου, έχει ενταχθεί ως μεταφερόμενο έργο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτη 2021-2027» με προϋπολογισμό 458.800,00 ευρώ (αρ. πρ. 4973/04-10-2023 Απόφαση Ένταξης Πράξης).

Η λειτουργία του IBO βασίζεται στο πληροφοριακό σύστημα για τη διαχείριση στοιχείων επιχειρήσεων και ερευνητικών/ακαδημαϊκών ιδρυμάτων - εργαστηρίων της Περιφέρειας Κρήτης, ενώ το 2023 οριστικοποιήθηκε η ενεργοποίηση της διαδικασίας διασύνδεσης του πληροφοριακού συστήματος με το κέντρο διαλειτουργικότητας καθώς και η αυτόματη σύνδεση/ενεργοποίηση των χρηστών και επικαιροποίηση στοιχείων των επιχειρήσεων.

Το IBO υλοποίησε πλήθος δράσεων για την προώθηση των περιφερειακών και εθνικών στρατηγικών στόχων για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και την υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3Crete) της Περιφέρειας Κρήτης. Ενδεικτικά αναφέρουμε δύο εμβληματικές δράσεις:

- «**Φυτώριο Ιδεών**» στο πλαίσιο του έργου «Ενίσχυση δράσεων ακαδημαϊκής καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Προκρίθηκαν συνολικά 18 ομάδες στα τέσσερα Ακαδημαϊκά/Ερευνητικά Ιδρύματα που συγκέντρωσαν την υψηλότερη βαθμολογία κατά την αξιολόγηση και οι ομάδες αυτές χρηματοδοτήθηκαν από την Περιφέρεια Κρήτης μέσω των ιδρυμάτων, με σκοπό να αναπτύξουν πρωτότυπα προϊόντα και υπηρεσίες, σύμφωνα με το πλαίσιο της δράσης. Δημιουργήθηκε το **Μητρώο Μεντόρων** καινοτομίας, υλοποιήθηκαν 4 σεμινάρια επιχειρηματικότητας σε 13 θεματικές ενότητες των οποίων το υλικό είναι διαθέσιμο δωρεάν στο site και

πραγματοποιήθηκε ο μαραθώνιος καινοτομίας. Επίσης, μετά την επιτυχημένη υλοποίηση του έργου, ξεκίνησε ο καινούργιος κύκλος της εμβληματικής αυτής δράσης μέσω της υλοποίησης της νέας Προγραμματικής Σύμβασης **“Δράσεις ακαδημαϊκής καινοτομίας, στο πλαίσιο λειτουργίας του Παρατηρητηρίου Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Κρήτης”** για το 2023-2024.

- «InnoDays 2023 – Η Κρήτη της Γνώσης και της Παραγωγής» ([InnoDays 2023](#)) τριήμερο που πραγματοποιήθηκε στις 25 – 27 Νοεμβρίου 2023, στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης. Στη διοργάνωση συμμετείχαν περισσότεροι από 160 εκθέτες) που περιλάμβαναν μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις, δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, Ακαδημαϊκά και Ερευνητικά Ιδρύματα με ερευνητικά εργαστήρια ή εταιρίες τεχνοβλαστούς και θεσμικοί επενδυτές, που ανήκουν ή συνεργάζονται ή επιδιώκουν συνεργασία με το οικοσύστημα Καινοτομίας της Κρήτης. Κατά τη διάρκεια του τριημέρου έγιναν πολλές επαφές μεταξύ επιχειρήσεων και εργαστηρίων, B2B συναντήσεις και αλληλεπίδραση μεταξύ όλων των συμμετεχόντων. Στο συνεδριακό μέρος της εκδήλωσης συμμετείχαν 7 διακεκριμένοι ομιλητές. Υλοποιήθηκαν συνολικά 51 πολύ ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις και 3 πάνελ συζήτησης με 21 συμμετέχοντες.

Όλες οι δράσεις καθώς και οι υπηρεσίες που παρέχονται δωρεάν από το IBO παρουσιάζονται αναλυτικά στη διαδικτυακή πύλη <https://ibo.crete.gov.gr>

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

Περιλαμβάνει τις Εισηγήσεις της Διεύθυνσης Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας & Εξωστρέφειας όπως υποβλήθηκαν προς το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας Κρήτης (ΠΣΕΚ-Κ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ &
ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ &
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Ηράκλειο, 7 Ιουλίου 2023
Αρ. Πρωτ.: 224561

Προς : Το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας
και Καινοτομίας Κρήτης (ΠΣΕΚ-Κ)

Δ/νση: Οδός Μ. Μουσούρου, αρ. 15, 712 01 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
Πληροφ. Χ. Δασκαλάκη
Τηλέφ: 2813 410143
e-mail: hdaskalaki@crete.gov.gr

Κοιν.: 1. κ. Περιφερειάρχη Κρήτης
2. κ. Παπαδεράκη Αντώνιο Αντιπεριφερειάρχη
Επιχειρηματικότητας, Εμπορίου, Καινοτομίας &
Κοιν.Οικονομίας
3. κ. Εκτελεστικό Γραμματέα Π.Κ
4. κ. Προϊσταμένη ΕΥΔ ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027

**Θέμα: Εισήγηση αποτελεσμάτων της διαβούλευσης της RIS3Crete για τη δράση
«Ενίσχυση Ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα» του Ε.Π. «ΚΡΗΤΗ» 2021-
2027**

Έχοντας υπόψη:

1. Το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α'/07-06-10) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» & του Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ 133 Α')-Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι», όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
2. Τις διατάξεις του Π.Δ. 149/2010 (ΦΕΚ 242/Α'/27.12.10) «Οργανισμός Περιφέρειας Κρήτης», όπως έχει τροποποιηθεί με την αρ. 1218/16.02.2021 (ΦΕΚ 762 Β'/26.02.21) απόφαση της Συντονίστριας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.
3. Τις διατάξεις του Ν. 2690/1999 «Κύρωση του κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας & άλλες διατάξεις», και του Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α 226/27-10-2011), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα.
4. Την με αριθμ 107/2016 (πρακτ. 11/26-09-2016) απόφαση του Π.Σ., αναφορικά με τον καθορισμό του Συντονιστικού οργάνου της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Κρήτης (ΠΚ).
5. Την αριθμ. 258031/22-12-2016 απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης (ΦΕΚ 734/τ. Υ.Ο.Δ.Δ/30-12-2016), για τη συγκρότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας Κρήτης (ΠΣΕΚ-Κ), όπως τροποποιήθηκε με τις αριθμ. 29768/08-02-2018 & 92115/17-04-2019 αποφάσεις του Περιφερειάρχη Κρήτης, μετά και την αριθμ.

2507/14-12-2020 όμοια περί ανανέωσης της θητείας των μελών του (ΦΕΚ 95/2018, 263/2019 & 1062/2020, τ. Υ.Ο.Δ.Δ, αντίστοιχα).

6. Την με αρ. πρωτ. 194094/ 07-10-2016 απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης για την Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας για την Οργάνωση και λειτουργία του Συστήματος Διακυβέρνησης της Εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3Crete).
7. Την αριθμ. 101248/19-05-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης (ΦΕΚ 2020/τ. Β/13-06-2017), για την έγκριση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας Κρήτης (ΠΣΕΚ-Κ).
8. Την αριθμ 62/2021 (πρακτ. 14/21-07-2021) απόφαση του ΠΣ, αναφορικά με την έγκριση της Αναθέωσης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Κρήτης (RIS3Crete) κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027.
9. Το αριθμ. 2195/11-10-2021 έγγραφο του Περιφερειάρχη Κρήτης, με το οποίο ορίζεται ως αρμόδιο Περιφερειακό Όργανο για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης η Γεν. Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού/Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027, έχει υιοθετήσει τον ειδικό στόχο RSO1.1. «Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών», ο οποίος αντιμετωπίζει τις ανάγκες: (α) ενδυνάμωσης του οικοσυστήματος καινοτομίας της Κρήτης μέσω της ενίσχυσης των δεσμών έρευνας-επιχειρηματικότητας, (β) ενίσχυσης της δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων προς την καινοτομία με αύξηση των ιδιωτικών δαπανών Ε&Α και (γ) ανάσχεσης του «brain drain». Στο πλαίσιο του παραπάνω ειδικού στόχου θα χρηματοδοτηθεί η δράση: «Ενίσχυση Ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα» προϋπολογισμού 10 εκ. €, με δικαιούχους τα Ερευνητικά Ιδρύματα και τα ΑΕΙ της Κρήτης. Μέσω της δράσης θα χρηματοδοτηθούν Ερευνητικές Υποδομές που προωθούν την καινοτομία στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Οι ερευνητικές υποδομές που θα χρηματοδοτηθούν δεν συμπεριλαμβάνονται στο Πολυετές Σχέδιο Ερευνητικών Υποδομών, που παραμένει αντικείμενο του προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ».

Οι ως άνω επενδύσεις αναμένεται να συμβάλουν στην ανάπτυξη ενός περιφερειακού συστήματος ερευνητικών υποδομών με σημαντική προστιθέμενη αξία στο οικοσύστημα καινοτομίας της Κρήτης, ώστε να αντιμετωπίζει σύνθετα τεχνολογικά θέματα και να παρέχει υψηλού επιπέδου τεχνολογική υποστήριξη στις επιχειρήσεις της Κρήτης. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» προγραμματίζει την έκδοση της σχετικής πρόσκλησης το 3ο τρίμηνο του 2023.

Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού /Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ), ως αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Κρήτης για την υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3Crete) πραγματοποίησε τη διαδικασία διαβούλευσης για τη δράση «Ενίσχυση Ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα».

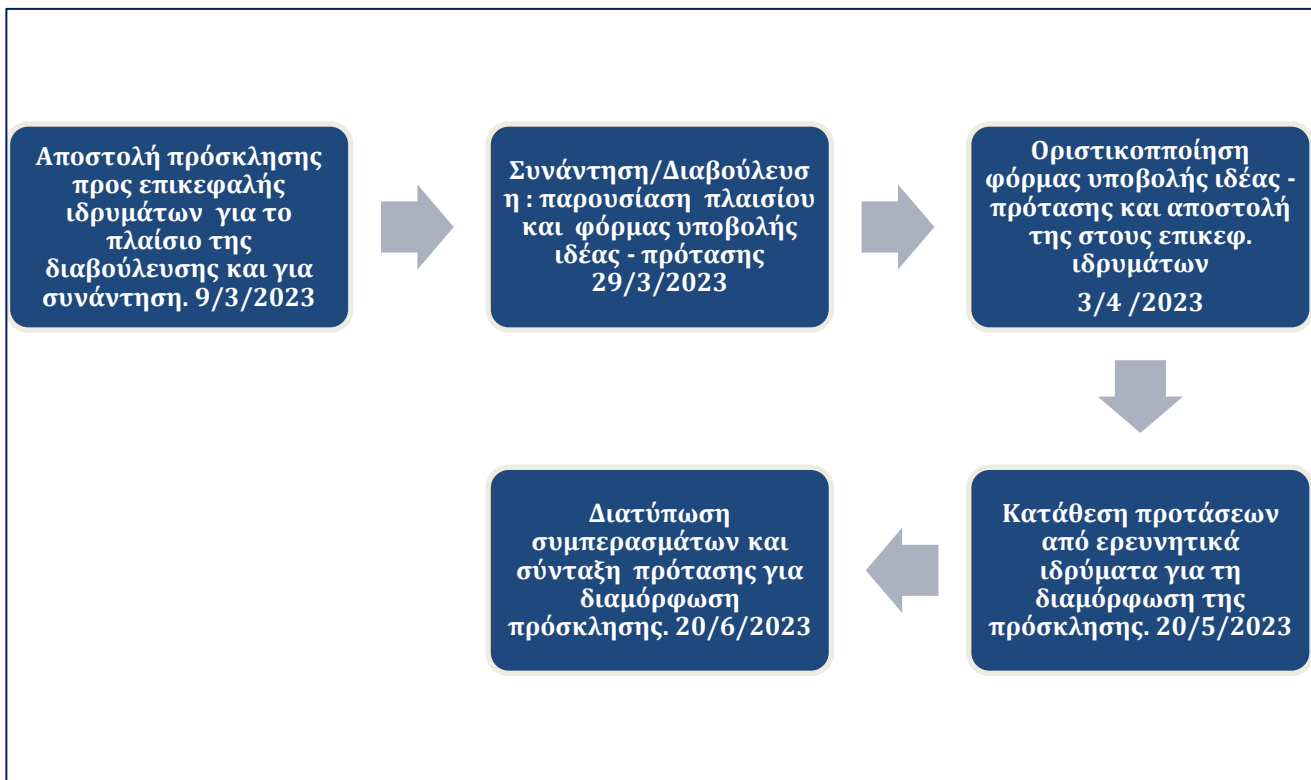
Ήδη, από τη διαδικασία αναθεώρησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (2021), μετά από εκτεταμένη διαβούλευση, έχουν διατυπωθεί οι βασικές κατευθύνσεις της δράσης. Οι ερευνητικές υποδομές και δομές που αναμένεται να ενισχυθούν προβλέπεται να συνδέονται άμεσα με τους τομείς εξειδίκευσης της RIS3Crete και θα έχουν ως στόχο την δημιουργία τοπικών ικανοτήτων παροχής υποστήριξης στους φορείς ανάπτυξης καινοτομιών (μετρήσεις, επίλυση τεχνολογικών θεμάτων, πειράματα στο εργαστήριο, υψηλού επιπέδου συμβουλευτική, κλπ). Η ύπαρξη σημαντικού αριθμού ερευνητικών φορέων επιβάλλει έναν καλύτερο συντονισμό στο πλαίσιο ανάπτυξης και χρήσης των ερευνητικών υποδομών.

Στη διενέργεια της διαβούλευσης (η σχετική διαδικασία αποτυπώνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί) πραγματοποιήθηκε ενημερωτική συνάντηση - συζήτηση με τους εκπροσώπους των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, με στόχο την καλύτερη προετοιμασία των προτάσεων. Στη συνάντηση αναλύθηκε η σκοπιμότητα της δράσης και η αναγκαιότητα για διευρυμένη συνεργασία των φορέων, προκειμένου να καλυφθούν οι σχετικές ανάγκες με αυξημένη αξιοπιστία και αποφυγή παράλληλων επενδύσεων. Επίσης, παρουσιάστηκε και συζητήθηκε η φόρμα υποβολής των ιδεών – προτάσεων.

Μετά την ενημέρωση των φορέων, στάλθηκε στα ιδρύματα η οριστικοποιημένη φόρμα υποβολής ιδεών – προτάσεων που περιλάμβανε: (α) μια συνοπτική περιγραφή της απαιτούμενης υποδομής και της επιδιωκόμενης χρήσης της (β) προκαταρκτική σκοπιμότητα της επένδυσης με αναφορά στην προστιθέμενη αξία της σε σχέση με την υφιστάμενη υποδομή, (γ) τη δυνατότητα συνεργασίας με άλλους περιφερειακούς ερευνητικούς φορείς συναφούς αντικειμένου και (δ) τον προσανατολισμό της

επένδυσης σε σχέση με τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης, δηλ. ποια πεδία από τους τομείς εξειδίκευσης προσδοκά να καλύψει με τις υπηρεσίες που θα προσφέρει (η φόρμα περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)

Κατά την διάρκεια της συμπλήρωσης του δελτίου κατάθεσης προτάσεων (από 3/4/2023 έως 20/5/2023) παρασχέθηκαν πρόσθετες διευκρινήσεις από την ΔΑΠΟΕ σε φορείς που έθεσαν ερωτήματα σχετικά με τη σκοπιμότητα της δράσης και τις προϋποθέσεις συμμετοχής σε αυτήν.

Στην παρούσα εισήγηση επισυνάπτονται ως ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ αναλυτικά τα στοιχεία διενέργειας της διαβούλευσης για τη συγκεκριμένη δράση.

Μετά από τα παραπάνω, παρακαλούμε για τη γνωμοδότηση σας, αναφορικά με τα αποτελέσματα της διαβούλευσης για τη δράση «Ενίσχυση Ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα» του Ε.Π. «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027.

Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ της RIS3Crete

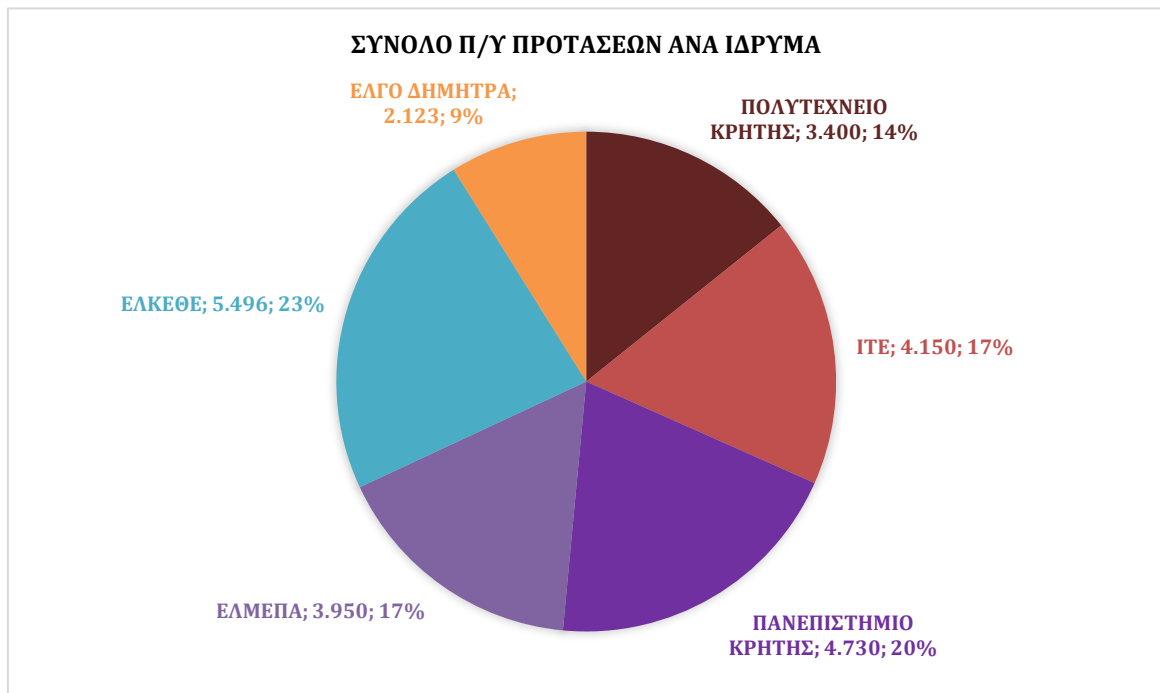
ΧΡΥΣΗ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ
Πρ/νη Γενικής Διεύθυνσης
Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

**Ανάλυση αποτελεσμάτων της διαβούλευσης της RIS3Crete για τη δράση «ΔΡΑΣΗ
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΡΕΝΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ» του Ε.Π. «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027»**

1. Ανάλυση Προτάσεων

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης έχουν κατατεθεί συνολικά 19 προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού €24,7εκατ. Σε δύο προτάσεις υπάρχει επικάλυψη και ουσιαστικά η δεύτερη αποτελεί υποσύνολο της πρώτης. Ως εκ τούτου για το σκοπό της παρούσας διαδικασίας θεωρείτε ότι έχουν κατατεθεί και αναλύονται 18 προτάσεις.

Γράφημα 1.1: Προϋπολογισμός Προτάσεων ανά Φορέα Υποβολής

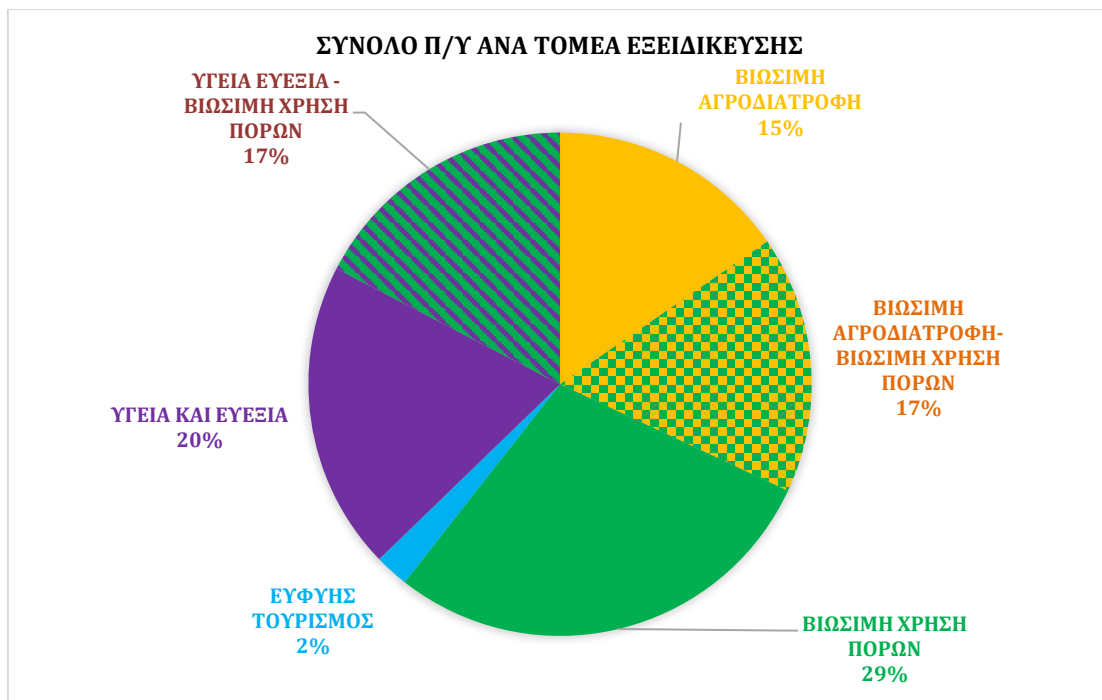

Προτάσεις έχουν κατατεθεί από έξι φορείς είτε στο πλαίσιο ευρύτερων συνεργατικών σχημάτων είτε μεμονωμένα (Γράφημα 1.1). Το ΕΛΚΕΘΕ έχει καταθέσει 9 προτάσεις (€5,5 εκατ.) - ορισμένες με συνεργασία άλλων ιδρυμάτων, εταιρειών ή άλλων οργανισμών - των οποίων ο προϋπολογισμός τους αντιστοιχεί αθροιστικά στο 23% του συνολικού προϋπολογισμού. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης έχει καταθέσει μια συνεργατική πρόταση (€4,7 εκατ.) που αντιστοιχεί στο 20% του συνόλου, ενώ συμμετέχει και σε άλλες συνεργατικές προτάσεις. Το ΙΤΕ έχει καταθέσει μια συνεργατική πρόταση (€4,2 εκατ.) που αντιστοιχεί στο 17% του συνόλου ενώ το Πολυτεχνείο Κρήτης επίσης μια που καλύπτει το 14%. Το ΕΛΜΕΠΑ έχει καταθέσει μια συνεργατική πρόταση (€3,9 εκατ.) που ανέρχεται στο

17% του συνόλου. Τέλος, το ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ έχει καταθέσει τρεις προτάσεις (€2,1 εκατ.) που αντιστοιχούν στο 9% του συνόλου.

Οι προτάσεις εστιάζονται σε ένα ευρύ φάσμα πεδίων εξειδίκευσης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΣΕΕ) καλύπτοντας σε ορισμένες περιπτώσεις παραπάνω από ένα τομέα εξειδίκευσης (Γράφημα 1.2). Ο τομέας Βιώσιμης Χρήσης Πόρων (συμπεριλαμβανομένης της Γαλάζιας Ανάπτυξης) και η Αγροδιατροφή (συμπεριλαμβανομένων και των επικαλύψεων μεταξύ τους) καλύπτουν το 61% του συνολικού προϋπολογισμού των προτάσεων. Ο τομέας της Υγείας-Ευεξίας (συμπεριλαμβανομένου και των επικαλύψεων με το τομέα Βιώσιμης Χρήσης Πόρων) και 37% του συνόλου ενώ ο Ευφυής Τουρισμός μόλις το 2%.

Γράφημα 1.2 Προϋπολογισμός Προτάσεων Ανά Τομέα Εξειδίκευσης

Η κατανομή του προϋπολογισμού κατά κατηγορία δαπάνης (Γράφημα Α.3) παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις αναδεικνύει το κυρίαρχο μερίδιο των δαπανών εξοπλισμού με σημαντική συμμετοχή των λειτουργικών και περιορισμένη των δαπανών αναβάθμισης των κτιρίων.

Γράφημα 1.3: Κατανομή Προϋπολογισμού ανά Κατηγορία Δαπάνης

Έχει καταβληθεί προσπάθεια να διαμορφωθούν συνεργατικές προτάσεις με τέσσερις εξ αυτών να έχουν συνάψει συνεργασίες με τα μεγαλύτερα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα μεταξύ τους ενώ άλλες τέσσερις προτάσεις παραπέμπουν σε κινήσεις συνεργασίας μικρότερης κλίμακας. Σε πέντε προτάσεις αναφέρονται ως συμπράττοντες ιδιωτικές επιχειρήσεις ή και οργανισμοί ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Οι Φορείς έχουν ουσιαστικά υιοθετήσει το σύνολο των κριτηρίων που προτείνονται ενώ ορισμένοι έχουν συμπεριλάβει και πρόσθετα επιθυμητά κριτήρια τα οποία και καλύπτουν ορισμένες κρίσιμες πτυχές της διαδικασίας αξιολόγησης.

2. Διαπιστώσεις

Η διαβούλευση έχει κινητοποιήσει μεγάλο αριθμό ιδρυμάτων ινστιτούτων και ερευνητών και είναι θετική η προσπάθεια συνεργασίας μεταξύ τους. Βέβαια, από την επισκόπηση των συνεργατικών προτάσεων δεν προκύπτει σε όλες η λογική της πραγματικής σύμπραξης και απουσιάζει το απαιτούμενο επίπεδο συνοχής.

Οι προτάσεις υπερβαίνουν κατά πολύ τον προϋπολογισμό της δράσης (3 φορές) και ορισμένες εξ αυτών αντιστοιχούν περίπου στο 50% του διαθέσιμου προϋπολογισμού. Ως εκ τούτου στην προκήρυξη θα πρέπει να τεθούν συγκεκριμένα ανώτατα όρια προϋπολογισμού ανά πρόταση.

Η επικέντρωση των φορέων κατά προτεραιότητα σε ορισμένους τομείς εξειδίκευσης της ΣΕΕ αντανakλά κυρίως τα ερευνητικά ενδιαφέροντα και εξειδικεύσεις αλλά ενδεχομένως

λαμβάνοντας υπόψη (από τη μέχρι τώρα εμπειρία τους) και την αναμενόμενη ζήτηση για υπηρεσίες υποστήριξης από τους παραγωγικούς φορείς.

Περιορισμένος αριθμός προτάσεων περιλαμβάνει μια επαρκώς τεκμηριωμένη προσέγγιση για τις αναμενόμενες συνέργειες με τη ΣΕΕ και τις υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παρασχεθούν για την ανάπτυξη καινοτομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στις περισσότερες προτάσεις απαιτείται πιο ολοκληρωμένος σχεδιασμός για το είδος και το εύρος των συγκεκριμένων υπηρεσιών που θα μπορούσαν να παρασχεθούν για την υποστήριξη της επιχειρηματικής αξιοποίησης καινοτομιών.

Σε κάποιες προτάσεις δεν είναι εμφανής η προστιθέμενη αξία για την εφαρμογή της ΣΕΕ και ειδικά ως προς τη στήριξη του οικοσυστήματος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις η εμπλοκή και ιδιωτικών εταιριών ή οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα δημιουργεί επίσης θέματα επιλεξιμότητας για τη συγκεκριμένη δράση. Οι προτάσεις αυτές εάν κριθεί ότι έχουν αναπτυξιακή σκοπιμότητα και προϋποθέσεις δημιουργίας βιώσιμων επιχειρηματικά καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών θα μπορούσαν να κατατεθούν σε μεταγενέστερο χρόνο στο πλαίσιο της δράσης για την χρηματοδότηση των συμπράξεων. Τέλος, ορισμένες προτάσεις όπως είναι διατυπωμένες φαίνεται να μην είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ.

Οι τέσσερις συνεργατικές προτάσεις εστιάζουν την παρέμβαση τους σε 26 πεδία των τομέων Υγεία και Ευεξία, Βιώσιμη Χρήση των Πόρων, Βιώσιμη Αγροδιατροφή και των Ψηφιακών Τεχνολογιών.

Διάγραμμα 2.1: Πεδία Εξειδίκευσης

Από την ανάλυση των πεδίων (Διάγραμμα 2.1) προκύπτει πως υπάρχουν επικαλύψεις μεταξύ των προτάσεων σε τουλάχιστον 5 πεδία (Κυτταρική γεωργία, Ιατρική ακριβείας, Ψηφιακή διαχείριση υποδομών, Τεχνητή νοημοσύνη, Βιοαισθητήρες).

3. Συμπεράσματα

Από το αρχικό σχεδιασμό της δράσης έχει τεθεί ως στόχος οι επενδύσεις να συμβάλουν στην ανάπτυξη εφαρμοσμένης έρευνας επίδειξης, πραγματοποίησης πιλοτικών εφαρμογών και πειραμάτων για την επίλυση σύνθετων τεχνολογικών θεμάτων, ειδικών εργαστηριακών ελέγχων και παροχή υψηλού επιπέδου τεχνολογικών συμβουλών στις επιχειρήσεις της Κρήτης.

Επιπλέον, η επιλογή των υποδομών που θα υποστηριχθούν θα λαμβάνει υπόψη την προώθηση της επιστημονικής αριστείας στους τομείς προτεραιότητας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΣΕΕ), την προώθηση της διεπιστημονικής ή και διαπανεπιστημιακής συνεργασίας και γενικότερα την ενδυνάμωση του περιφερειακού οικοσυστήματος καινοτομίας.

Στο πλαίσιο αυτό, που έχει γίνει ευρέως αποδεκτό και από τους φορείς όπως προκύπτει από τις προτάσεις τους, είναι ενδεχομένως επιθυμητό να υιοθετηθεί η αποτελεσματική συνεργασία ως βασική προϋπόθεση για την επιλογή για ενίσχυση από τη δράση, ειδικά όταν πρόκειται για προτάσεις που καλύπτουν σημαντικά πεδία της ΣΕΕ και αναμένεται να έχουν θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη και αξιοποίηση καινοτομιών. Από την εξέταση των προτάσεων προκύπτει ότι:

1. Όλα τα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα συμμετέχουν σε κάποιο από τα συνεργατικά σχήματα,
2. Τουλάχιστον δύο μεμονωμένες προτάσεις έχουν ενταχθεί και σε συνεργατικά σχήματα και,
3. Η πλειονότητα των μεμονωμένων προτάσεων είτε δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση είτε δεν είναι επαρκώς τεκμηριωμένες ως προς την σκοπιμότητα τους σε σχέση με τη ΣΕΕ.

Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να ενισχυθούν αποκλειστικά συνεργατικές προτάσεις έτσι ώστε να δημιουργηθούν πιο βιώσιμες υποδομές και δομές διακυβέρνησης και να αποφευχθεί ο κατακερματισμός και η παράλληλη ανάπτυξη δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό θα ήταν αναγκαίο να τεθεί ως προϋπόθεση συμμετοχής στην προκήρυξη, η σύμπραξη τουλάχιστον τριών ερευνητικών και εκπαιδευτικών φορέων στην διαμόρφωση και κατάθεση της κάθε πρότασης.

Περαιτέρω είναι κρίσιμο στην προκήρυξη να ενσωματωθούν προβλέψεις που θα διασφαλίζουν την ποιότητα της συνεργασίας και την διακυβέρνηση. Προς αυτή την κατεύθυνση είναι χρήσιμο αφενός να εξεταστούν και ορισμένες προτάσεις που έχουν

κατατεθεί στην διαβούλευση και αφορούν στην διακυβέρνηση των δημιουργούμενων ερευνητικών υποδομών και αφετέρου να καλυφθούν κενά και ασάφειες που έχουν εντοπιστεί σε μεγάλο αριθμό προτάσεων. Ειδικότερα, σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα ενσωμάτωσης των εξής προβλέψεων κατά την υποβολή των τελικών προτάσεων:

1. Κατάθεση συμφωνητικού συνεργασίας (consortium agreement) μεταξύ των συμμετεχόντων φορέων με κοινή εγγύηση ανοιχτής πρόσβασης σε κάθε πεδίο και αποσαφήνιση του συνόλου των στοιχείων που θα δημοσιοποιούνται σε τακτά διαστήματα, ειδικά σε περιπτώσεις συλλογής δεδομένων.
2. Διαμόρφωση του σχήματος διακυβέρνησης συνοδευόμενου από σχέδιο βιωσιμότητας καθώς και του τρόπου πρόσβασης στην υποδομή από άλλες ερευνητικές ομάδες, παραγωγικούς φορείς και επιχειρήσεις της Περιφέρειας Κρήτης. Ειδικότερα, απαιτείται να αναδειχθεί ένας πιο ολοκληρωμένος σχεδιασμός για το είδος και το εύρος των συγκεκριμένων υπηρεσιών που θα μπορούσαν να παρασχεθούν για την ανάπτυξη και επιχειρηματική αξιοποίηση καινοτομιών. Οι φορείς είναι σκόπιμο να προτείνουν δείκτες αποτελέσματος με τιμές στόχου για να εκτιμηθεί ex ante και ex post η αναπτυξιακή επίπτωση της υποδομής (ενδεικτικά: αριθμός δημοσιεύσεων, αριθμός πατεντών, αριθμός επιχειρήσεων στις οποίες θα παρασχεθεί στήριξη, αριθμός spinoffs).
3. Κατάθεση σχεδίου συντήρησης του εξοπλισμού τουλάχιστον σε βάθος 5ετίας.
4. Δέσμευση για δημοσιοποίηση ετήσιας έκθεσης χρήσης της υποδομής που θα αναρτάται στον ιστότοπο του ιδρύματος που υποβάλλει την πρόταση.

Η κατάθεση των προαναφερόμενων εγγράφων θα διευκολύνει την αξιολόγηση των προτάσεων και θα επιταχύνει την διαδικασία επιλογής.

Για να υπάρχει σαφέστερος προσανατολισμός των προτάσεων καλό είναι να μην υπάρχουν επικαλύψεις μεταξύ τους ως προς τα πεδία εξειδίκευσης. Οι προτάσεις να αναδεικνύουν τα κυρίαρχα πεδία στα οποία απευθύνονται. Με τον υφιστάμενο προϋπολογισμό της δράσης οι φορείς θα πρέπει να επανασχεδιάσουν τις προτάσεις τους, να περιορίσουν το εύρος και να εστιάσουν καλύτερα τους προσανατολισμούς τους καθώς δεν θα είναι εφικτό να καλυφθούν οι χρηματοδοτικές απαιτήσεις τους όπως έχουν διαμορφωθεί σε αυτό το πρώιμο στάδιο.

Τέλος, τα πεδία τα οποία είναι σκόπιμο να ενσωματωθούν στην προκήρυξη να αφορούν στους τομείς Υγεία και Ευεξία, Βιώσιμη Χρήση των Πόρων, Βιώσιμη Αγροδιατροφή καθώς σε αυτούς τους τομείς συγκεντρώνεται το εντονότερο ενδιαφέρον (Αναλυτικά τα πεδία

στο διάγραμμα 3.1). Ειδικότερα, στην Βιώσιμη Αγροδιατροφή τα πεδία είναι σκόπιμο να περιοριστούν σε μικρό αριθμό εξειδικεύσεων για λόγους επιλεξιμότητας.

Διάγραμμα 3.1 Προτεινόμενα Πεδία Εξειδίκευσης

ΥΓΕΙΑ ΕΥΕΞΙΑ	ΒΙΩΣΙΜΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΡΩΝ	ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ
<ul style="list-style-type: none"> • Ιατρική ακριβείας, • Βιοαισθητήρες, • Βιοπληροφορική, • Φαρμακευτική, • Βιοπληροφορική. 	<ul style="list-style-type: none"> • Κυκλική Οικονομία, • Βιώσιμες πόλεις, • Ορθολογική διαχείριση κύκλου νερού. • Μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος υποδομών-συστήματα παρακολούθησης τους, • Βιώσιμα Κτίρια, • Μετρήσεις ακριβείας υλικών - Ανάπτυξη νέων νανο-υλικών δόμησης, • Waste to Energy, • Smart Energy Grid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ψηφιακή μετάβαση, • Διαδίκτυο των πραγμάτων, • Τεχνητή νοημοσύνη, • Τεχνολογίες & εφαρμογές νέφους, • Ψηφιακή απεικόνιση-εικονική πραγματικότητα, • Μεγάλα δεδομένα, • Εφαρμογές εικονικής εκπαίδευσης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Κυτταρική Γεωργία, • Γεωργία ακριβείας, • Κυκλική γεωργία.

Από την προηγούμενη ανάλυση και την διαδικασία της διαβούλευσης προκύπτουν ορισμένες διαφοροποιήσεις ως προς τα κριτήρια αξιολόγησης. Με δεδομένο ότι θα τεθεί ως προϋπόθεση συμμετοχής (on-off κριτήριο) η συνεργασία μεταξύ τριών τουλάχιστον ιδρυμάτων, θα πρέπει να καταργηθεί το κριτήριο που αφορά στη διεπιστημονική και διαδραματική συνεργασία. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της συνεργασίας θα αξιολογηθούν στο πλαίσιο του κριτηρίου 1 για την διακυβέρνηση.

Πίνακας 3.1: Κριτήρια αξιολόγησης

Κριτήριο
1. Διακυβέρνηση και διαχείριση της ερευνητικής υποδομής
2. Λειτουργία της ερευνητικής υποδομής / Πολιτική και ποιότητα πρόσβασης χρηστών
3. Βιωσιμότητα (επιστημονική και οικονομική)
4. Αναμενόμενες επιπτώσεις στο οικοσύστημα καινοτομίας της Κρήτης
5. Ωριμότητα

Στο Παράρτημα 1 παρουσιάζεται μια ενδεικτική ανάλυση των κριτηρίων για την διευκόλυνση της διαδικασίας αξιολόγησης.

Παράρτημα Ι - ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ

1. Διακυβέρνηση και διαχείριση της ερευνητικής υποδομής:

Αξιολογούνται:

Ρόλοι και ευθύνες,
Κατανομή των πόρων,
Δομές διακυβέρνησης,
Δομές και διαδικασίες διαχείρισης,
Συντονισμός,
Παρακολούθηση,
Προτεινόμενοι δείκτες αξιολόγησης.

2. Λειτουργία της ερευνητικής υποδομής / Πολιτική και ποιότητα πρόσβασης χρηστών

Αξιολογούνται:

Διασφάλιση ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ ιδρυμάτων και ερευνητικών ομάδων,
Τρόπος πρόσβασης στα αποτελέσματα της ερευνητικής υποδομής σε παραγωγικούς φορείς και επιχειρήσεις της Περιφέρειας Κρήτης.

3. Βιωσιμότητα (επιστημονική και οικονομική).

Αξιολογούνται:

Επάρκεια εξοπλισμού σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί,
Δυνατότητα υποστήριξης του εξοπλισμού από τους διαθέσιμους πόρους,
Ποιότητα σχεδίου αξιοποίησης της υποδομής από το ερευνητικό δυναμικό για την αποδοτική χρήση της.

4. Αναμενόμενες επιπτώσεις στο οικοσύστημα καινοτομίας της Κρήτης

Αξιολογούνται:

Συνάφεια με τους στόχους της ΣΕΕ,
Αριθμός Πεδίων στα οποία απευθύνονται,
Προσφορά εξειδικευμένων υπηρεσιών προς επιχειρήσεις για την ανάπτυξη και αξιοποίηση καινοτομιών,
Μέθοδος ενημέρωσης και προσέγγισης τοπικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών (προτεινόμενες δομές, σημεία επαφής, workshops, καμπάνιες).

5. Ωριμότητα

Αξιολογούνται:

Επίπεδο επεξεργασίας της πρότασης,

Συνοχή ως προς τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των επιμέρους εξοπλισμών και δραστηριοτήτων,

Αντιστοίχιση στόχων με δραστηριότητες

Σαφήνεια επιδιώξεων και προσδοκιών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΦΟΡΜΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΙΔΕΑΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Διαβούλευση για την Ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών

Η πρότασή σας δεν αποτελεί δέσμευση και θα χρησιμοποιηθεί από την **Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού της Περιφέρειας Κρήτης** κατά τη διαδικασία διαβούλευσης και μόνο, με στόχο τη **διαμόρφωση των βασικών προδιαγραφών της πρόσκλησης** για τη δράση «Ενίσχυση Ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα» που θα προκηρυχτεί από την **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ»**, εντός του α' εξαμήνου 2023.

Παρακαλούμε όπως υποβάλετε συμπληρωμένη την κάτωθι φόρμα, μία φορά για κάθε πρότασή σας και αποστέιλετε τα αρχεία προτάσεων στην ηλεκτρονική διεύθυνση: ibo@creteregion.gr έως τις **10 Μαΐου 2023**.

Φόρμα Υποβολής Πρότασης προς Διαβούλευση

A. Στοιχεία Φορέα

Φορέας - Ίδρυμα	
Όνοματεπώνυμο Υπευθύνου - Επικεφαλής Φορέα (Υπεύθυνος υποβολής πρότασης)	
Στοιχεία επικοινωνίας (email - τηλέφωνο)	
Λοιποί Συνεργαζόμενοι Φορείς *	

* Σε περίπτωση συνεργασίας με άλλους φορείς – ιδρύματα, ορίζεται ένας φορέας ως επικεφαλής και οι λοιποί, ως συνεργαζόμενοι φορείς.

B. Δραστηριότητες των εργαστηρίων που συμμετέχουν στην ερευνητική υποδομή

Παρακαλούμε συμβουλευτείτε το **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι** για τους τομείς προτεραιότητας και τα πεδία εξειδίκευσης

Αντιστοίχιση - Συνάφεια με τους Τομείς Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Κρήτης (RIS3Crete)	
Πεδία ερευνητικής δραστηριότητας	

Σε περίπτωση συνεργασίας με άλλα εργαστήρια αναφέρετε τα πεδία ερευνητικής δραστηριότητας **όλων των φορέων - εργαστηρίων** και απλά τα πεδία της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης με τα οποία θεωρείτε ότι έχετε ισχυρή συνάφεια.

Γ. Περιγραφή απαιτούμενης υποδομής

Σύντομος τίτλος της απαιτούμενης υποδομής

Συνοπτική περιγραφή της απαιτούμενης υποδομής και της επιδιωκόμενης χρήσης (έως 500 λέξεις.)

Η υποδομή συμπληρώνει υφιστάμενες ερευνητικές υποδομές ή αποτελεί ένα νέο σύστημα ερευνητικών υποδομών μικρής κλίμακας (συμπληρώστε Χ στην επιλογή σας);

Η υποδομή συμπληρώνει υφιστάμενες ερευνητικές υποδομές*	
Η υποδομή αποτελεί νέο σύστημα ερευνητικών υποδομών	

*Σημ.: Παρακαλώ αναφέρετε ποιες υφιστάμενες υποδομές συμπληρώνει

Δ. Σκοπιμότητα

Σύντομη **εκτίμηση της προστιθέμενης αξίας** της προτεινόμενης υποδομής σε σχέση με την υφιστάμενη και ειδικά τις **υπηρεσίες που αναμένετε να προσφέρει στην επιχειρηματική κοινότητα**, σε υφιστάμενες επιχειρήσεις, νεοφυείς επιχειρήσεις, τεχνοβλαστούς κλπ. καθώς και **τεκμηρίωση της σκοπιμότητας συνεργασίας** με άλλα ιδρύματα (έως 300 λέξεις)

Ε. Προσδοκώμενο ύψος επιχορήγησης

Η δράση αφορά σε ερευνητικές υποδομές μικρής κλίμακας, τοπικού χαρακτήρα, με ένα εύρος προτεινόμενου προϋπολογισμού που να ανταποκρίνεται στο πλαίσιο αυτό.

Παρακαλούμε για την αποτύπωση του **εύρους της δαπάνης** για την προτεινόμενη ερευνητική υποδομή

Δαπάνη	Π/Υ (€)
Εξοπλισμός	
Αναβάθμιση Κτιρίου Αφορά μόνο τη διαμόρφωση του χώρου για την υποδοχή του εξοπλισμού, εφόσον απαιτείται	
Λειτουργικές Δαπάνες (μέγιστης διάρκειας έως 24 μήνες)	
Άλλο: (περιγράψτε)	

ΣΤ. Κριτήρια επιλογής

Ποια θεωρείτε ως τα πλέον κρίσιμα **κριτήρια αξιολόγησης** των προτάσεων;

Παρακαλούμε συμπληρώστε τη **βαρύτητα (1 έως 5)** σε κάθε ένα από τα κάτωθι κριτήρια καθώς μπορείτε και να συμπληρώσετε επιπλέον κριτήρια.

Κριτήριο	Βαρύτητα (από 1 έως 5)
1. Διακυβέρνηση και διαχείριση της ερευνητικής υποδομής	
2. Λειτουργία της ερευνητικής υποδομής / Πολιτική και ποιότητα πρόσβασης χρηστών	
3. Βιωσιμότητα (επιστημονική και οικονομική)	
4. Διεπιστημονική και δια ιδρυματική συνεργασία	
5. Αναμενόμενες επιπτώσεις στο οικοσύστημα καινοτομίας της Κρήτης	
6. Ωριμότητα	
Άλλο: (περιγράψτε)	

Ζ. Λοιπά θέματα πρότασης

Εδώ μπορείτε να διατυπώσετε την άποψη σας για επιπλέον κρίσιμα **θέματα ή παρατηρήσεις** τα οποία δεν καλύπτονται από τις προηγούμενες ενότητες (έως 300 λέξεις).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΦΟΡΜΑΣ

Πλήρες κείμενο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Κρήτης (RIS3Crete) για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027: <https://ris3.crete.gov.gr/wp-content/uploads/2021/08/ana8ewrisi-ris3crete-2021-2027-web.pdf>

Τομείς Προτεραιότητας και Πεδία Εξειδίκευσης RIS3Crete

Τομείς Προτεραιότητας	Πεδία Εξειδίκευσης
Ευφυής Τουρισμός - Πολιτισμός	<ul style="list-style-type: none"> • Ψηφιακή μετάβαση <ul style="list-style-type: none"> ○ Data Analytics ○ Artificial Inteligence ○ Internet of Things ○ Αισθητήρες και πομποί ○ Εφαρμογές ○ Επαυξημένη εικονική και μικτή πραγματικότητα – Πολυμέσα ○ Gamification ○ Mobile Devices Wearables ○ Radio Frequency Identification ○ Pervasive Computing ○ Networking capabilities ○ Έξυπνοι αυτοματισμοί • Πράσινη μετάβαση <ul style="list-style-type: none"> ○ Τεχνολογίες επαναχρησιμοποίησης πόρων, μείωσης της παραγωγής αποβλήτων στην

	<p>προοπτική επίτευξης μιας οικονομίας μηδενικών αποβλήτων</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Τεχνολογίες περιορισμού του περιβαλλοντικού (ενεργειακού και υδατικού) αποτυπώματος (Zero carbon buildings) ○ Τεχνολογίες και μοντέλα παρακολούθησης της κλιματικής αλλαγής και βιώσιμης ανάπτυξης του παραλιακού και θαλάσσιου τουρισμού (monitoring and warning sensors)
<p>Βιώσιμη Αγροδιατροφή</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Κυκλική γεωργία <ul style="list-style-type: none"> ○ Τεχνολογίες διαλογής επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησης των παράπλευρων αποβλήτων και των υλικών (πλαστικό) με στόχο την αποτροπή καταστροφής μέρους των χρήσιμων πρώτων υλών επιτρέποντας την ανακύκλωση των θρεπτικών ουσιών την κομποστοποίηση και την ανάκτηση υλικών και ενέργειας, μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, τεχνικές δέσμευση • Γεωργία ακρίβειας <ul style="list-style-type: none"> ○ Τεχνητή νοημοσύνη (AI), ○ Μεγάλα δεδομένα (Big data) και το ○ Διαδίκτυο των πραγμάτων (Internet of Things) • Κυτταρική γεωργία <ul style="list-style-type: none"> ○ Διατήρηση των ποικιλιών, ενίσχυση της ανθεκτικότητας, τεχνικές βελτίωσης των φυτών, περιορισμός των βιοχημικών λύσεων, βιολογική διαχείριση επιβλαβών οργανισμών, ομικές τεχνολογίες, γενετικές τεχνολογίες, μικροβίωμα, ανάπτυξη γηγενών γενοτύπων αξιοποιήσιμων για την προσαρμογή στην

	<p>κλιματική αλλαγή, λειτουργικά τρόφιμα, εναλλακτικές πρωτεΐνες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποτελεσματική επεξεργασία <ul style="list-style-type: none"> ○ Κυκλική παραγωγή από τη μεταποίηση με την ανακύκλωση υλικών συσκευασίας και παραγωγής, ανάπτυξη βιοαποικοδομήσιμων επιχρισμάτων, τεχνολογίες ασφάλειας τροφίμων, ανιχνευσιμότητα, βιώσιμες τεχνολογίες επεξεργασίας, νέα συστήματα διανομής
Υγεία και Ευεξία	<ul style="list-style-type: none"> • Τεχνητή Νοημοσύνη • Εφαρμογές τηλε-ιατρικής – αυτοφροντίδα • Προσυμπτωματικός έλεγχος • Data Analytics • Βιοπληροφορική • Ιατρική Ακριβείας • Wearables Τηλεμετρήσεις • Βιοαισθητήρες • Τεχνολογικές λύσεις στήριξης άσκησης AMEA • Σύγχρονη Διαιτητική • Φαρμακευτική • Εφαρμογές εικονικής εκπαίδευσης
Ψηφιακές Τεχνολογίες (Οριζόντιος Τομέας)	<ul style="list-style-type: none"> • Διαδίκτυο των πραγμάτων • Τεχνητή νοημοσύνη • Μηχανική & βαθιά μάθηση • Τεχνολογίες & εφαρμογές νέφους • Ψηφιακή απεικόνιση-εικονική πραγματικότητα • Ψηφιακή διαχείριση υποδομών-δικτύων • Κυβερνοασφάλεια

<p>Βιώσιμη Χρήση των Πόρων (Οριζόντιος Τομέας)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Βιώσιμες πόλεις <ul style="list-style-type: none"> ○ Βιώσιμα κτίρια ○ Συστήματα (αυτοματισμού) συλλογής και διαχείρισης αποβλήτων ○ Λύσεις Waste to energy ○ Network optimization technologies ○ Τεχνολογίες ανιχνευσιμότητας αποβλήτων ○ Αισθητήρες –μετρήσεις ακριβείας υλικών και τοξικών ουσιών. ○ Smart Energy Grids και εφαρμογές διαχείρισης και ελέγχου ενέργειας • Ορθολογική διαχείριση κύκλου νερού <ul style="list-style-type: none"> ○ Συστήματα και τεχνολογίες παρακολούθησης ποιότητας υδάτων ○ Συστήματα εντοπισμού απειλών ○ Μείωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος υποδομών- συστήματα παρακολούθησης τους ○ Έμπειρα συστήματα διοίκησης κύκλου υδάτων • Γαλάζια ανάπτυξη <ul style="list-style-type: none"> ○ Ιχθυοκαλλιέργειες ○ Αξιοποίηση βιομάζας ○ Εκμετάλλευση πόρων βυθού ○ Προστασία ακτών ○ Έλεγχος Ποιότητας υδάτων
--	--

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ &
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Δ/νση: Οδός Μ. Μουσούρου, αρ. 15, 712 01 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
Πληροφ. Χ. Δασκαλάκη
Τηλέφ: 2813 410143
e-mail: hdaskalaki@crete.gov.gr

Ηράκλειο, 14-9-2023
Αρ. Πρωτ.: 302500

Προς : Το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας
και Καινοτομίας Κρήτης (ΠΣΕΚ-Κ)

Κοιν.: 1. κ. Περιφερειάρχη Κρήτης
2. κ. Παπαδεράκη Αντώνιο
Αντιπεριφερειάρχη
Επιχειρηματικότητας, Εμπορίου,
Καινοτομίας & Κοιν.Οικονομίας
3. κ. Εκτελεστικό Γραμματέα Π.Κ
4. κ. Προϊσταμένη ΕΥΔ ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2021-
2027

**Θέμα: Εισήγηση αποτελεσμάτων της διαβούλευσης της RIS3Crete για τη δράση
«Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων» του Ε.Π. «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027**

Έχοντας υπόψη:

10. Το Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α'/07-06-10) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» & του Ν. 4555/2018 (ΦΕΚ 133 Α')-Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ Ι», όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.
11. Τις διατάξεις του Π.Δ. 149/2010 (ΦΕΚ 242/Α'/27.12.10) «Οργανισμός Περιφέρειας Κρήτης», όπως έχει τροποποιηθεί με την αρ. 1218/16.02.2021 (ΦΕΚ 762 Β'/26.02.21) απόφαση της Συντονίστριας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.
12. Τις διατάξεις του Ν. 2690/1999 «Κύρωση του κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας & άλλες διατάξεις», και του Ν. 4024/2011 (ΦΕΚ Α 226/27-10-2011), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα.
13. Την με αριθμ 107/2016 (πρακτ. 11/26-09-2016) απόφαση του Π.Σ., αναφορικά με τον καθορισμό του Συντονιστικού οργάνου της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Κρήτης (ΠΚ).
14. Την αριθμ. 258031/22-12-2016 απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης (ΦΕΚ 734/τ. Υ.Ο.Δ.Δ/30-12-2016), για τη συγκρότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας Κρήτης (ΠΣΕΚ-Κ), όπως τροποποιήθηκε με τις αριθμ. 29768/08-02-2018 & 92115/17-04-2019 αποφάσεις του Περιφερειάρχη Κρήτης, μετά και την αριθμ.

2507/14-12-2020 όμοια περί ανανέωσης της θητείας των μελών του (ΦΕΚ 95/2018, 263/2019 & 1062/2020, τ. Υ.Ο.Δ.Δ, αντίστοιχα).

15. Την με αρ. πρωτ. 194094/ 07-10-2016 απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης για την Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας για την Οργάνωση και λειτουργία του Συστήματος Διακυβέρνησης της Εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3Crete).
16. Την αριθμ. 101248/19-05-2017 απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης (ΦΕΚ 2020/τ. Β/13-06-2017), για την έγκριση του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Περιφερειακού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας Κρήτης (ΠΣΕΚ-Κ).
17. Την αριθμ 62/2021 (πρακτ. 14/21-07-2021) απόφαση του ΠΣ, αναφορικά με την έγκριση της Αναθεώρησης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Περιφέρειας Κρήτης (RIS3Crete) κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027.
18. Το αριθμ. 2195/11-10-2021 έγγραφο του Περιφερειάρχη Κρήτης, με το οποίο ορίζεται ως αρμόδιο Περιφερειακό Όργανο για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης η Γεν. Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού/Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ).

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

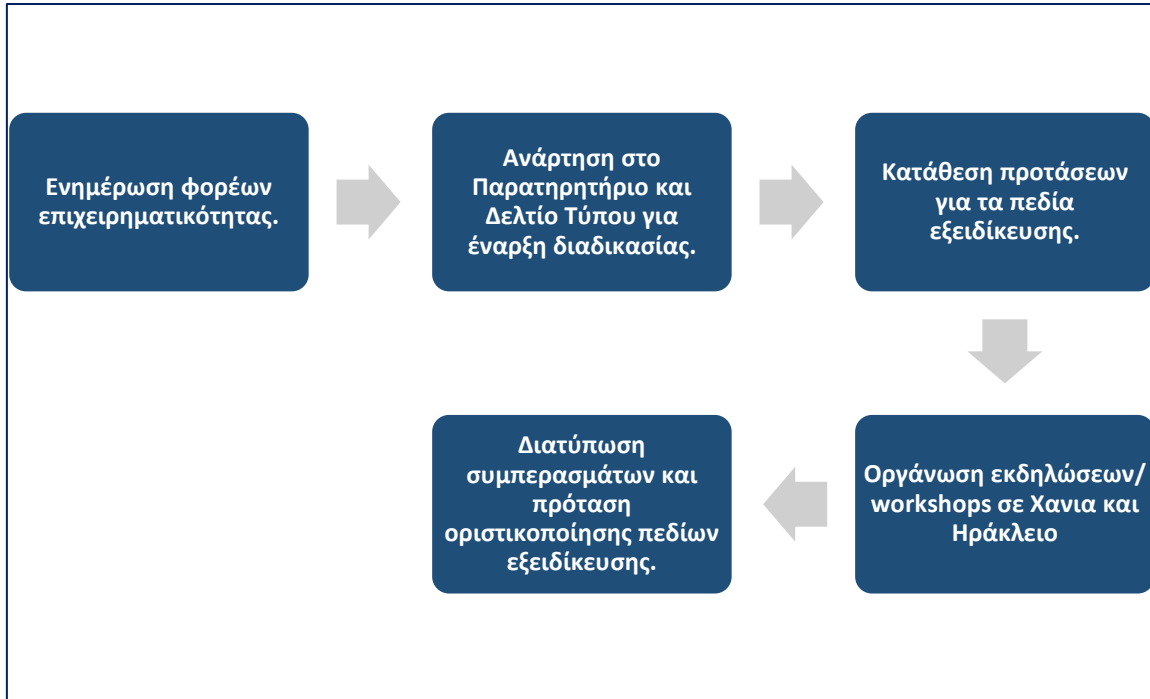
Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027, έχει υιοθετήσει τον ειδικό στόχο RSO1.1. «Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών», ο οποίος αντιμετωπίζει τις ανάγκες: (α) ενδυνάμωσης του οικοσυστήματος καινοτομίας της Κρήτης μέσω της ενίσχυσης των δεσμών έρευνας-επιχειρηματικότητας, (β) ενίσχυσης της δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων προς την καινοτομία με αύξηση των ιδιωτικών δαπανών Ε&Α και (γ) ανάσχεσης του «brain drain».

Στο πλαίσιο του παραπάνω ειδικού στόχου θα χρηματοδοτηθεί η σχετική δράση που αφορά στην ενίσχυση της εκκόλαψης επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών και παράγωγων επιχειρήσεων και νεοσύστατων επιχειρήσεων συνολικού προϋπολογισμού €2.975.000. Η δράση επιδιώκει να ενισχύσει τα πρώτα στάδια ανάπτυξης και λειτουργίας καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών λαμβάνοντας υπόψη τη βιωσιμότητα και τις προοπτικές τους. Η ενίσχυση των νέων καινοτόμων επιχειρήσεων αναμένεται να δημιουργήσει σταδιακά δυναμικές επιχειρηματικές μονάδες με υψηλό επίπεδο καινοτομίας.

Η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού /Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Οικονομίας και Εξωστρέφειας (ΔΑΠΟΕ), ως αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας Κρήτης για την υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3Crete) πραγματοποίησε τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης για τη δράση «Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων».

Στη διενέργεια της επιχειρηματικής ανακάλυψης (η σχετική διαδικασία αποτυπώνεται στο διάγραμμα που ακολουθεί) πραγματοποιήθηκε ενημερωτική συνάντηση - συζήτηση με επιχειρηματικούς φορείς (18/5), όπου παρουσιάστηκε και συζητήθηκε η φόρμα υποβολής των ιδεών – προτάσεων. Στη συνέχεια αναρτήθηκε δελτίο τύπου (24/5) στο Παρατηρητήριο Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας (<https://ibo.crete.gov.gr/enarxi-diavoyleysis-gia-tin-enischysi-neon-kainotomon-epicheiriseon/>) και ξεκίνησε η ηλεκτρονική υποβολή προτάσεων μέσω της φόρμας υποβολής (η φόρμα περιλαμβάνεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ). Ακολούθησαν 2 ανοιχτά εργαστήρια - Workshops σε Χανιά (27/6) και Ηράκλειο (28/6), όπου συζητήθηκαν τα θέματα υποστήριξης νέων καινοτόμων επιχειρήσεων και ενημερώθηκαν οι ενδιαφερόμενοι για τη διαδικασία της διαβούλευσης (<https://ibo.crete.gov.gr/syzitame-gia-tin-ypostirixi-neon-kainotomon-epicheiriseon-workshops-se-chania/>). Η διαδικασία υποβολών ολοκληρώθηκε στις 14/7.

Κατά την διάρκεια της συμπλήρωσης του δελτίου κατάθεσης προτάσεων παρασχέθηκαν πρόσθετες διευκρινήσεις από την ΔΑΠΟΕ σε φορείς που έθεσαν ερωτήματα σχετικά με τη σκοπιμότητα της δράσης και τις προϋποθέσεις συμμετοχής σε αυτήν.

Στην παρούσα εισήγηση επισυνάπτονται ως ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ αναλυτικά τα στοιχεία διενέργειας της διαβούλευσης για τη συγκεκριμένη δράση.

Μετά από τα παραπάνω, παρακαλούμε για τη γνωμοδότηση σας, αναφορικά με τα αποτελέσματα της διαβούλευσης για τη δράση «Υποστήριξη νέων καινοτόμων επιχειρήσεων» του Ε.Π. «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027.

Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ της RIS3Crete

ΧΡΥΣΗ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ
Πρ/νη Γενικής Διεύθυνσης
Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ «ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης έχουν κατατεθεί 69 προτάσεις συνολικού προϋπολογισμού €15.618.260 που εντάσσονται σε ένα ευρύ φάσμα ανομοιογένειας διαφοροποιήσεων ως προς:

- Την εξειδίκευση,
- Την ωριμότητα τους, και,
- Την απαιτούμενη δαπάνη για την περαιτέρω ανάπτυξής τους.

Οι προτάσεις καλύπτουν όλους τους τομείς εξειδίκευσης της ΣΕΕ. Παρατηρείται μια μεγαλύτερη συγκέντρωση στις Ψηφιακές Τεχνολογίες και στην Βιώσιμη Αγροδιατροφή (Γράφημα 1.1). Ειδικότερα, οι προτάσεις καλύπτουν 47 πεδία (ορισμένες αφορούν παραπάνω από ένα πεδίο) της ΣΕΕ ενώ υπάρχουν και προτάσεις εκτός πεδίων ΣΕΕ (αναλυτικά στο Παράρτημα 1).

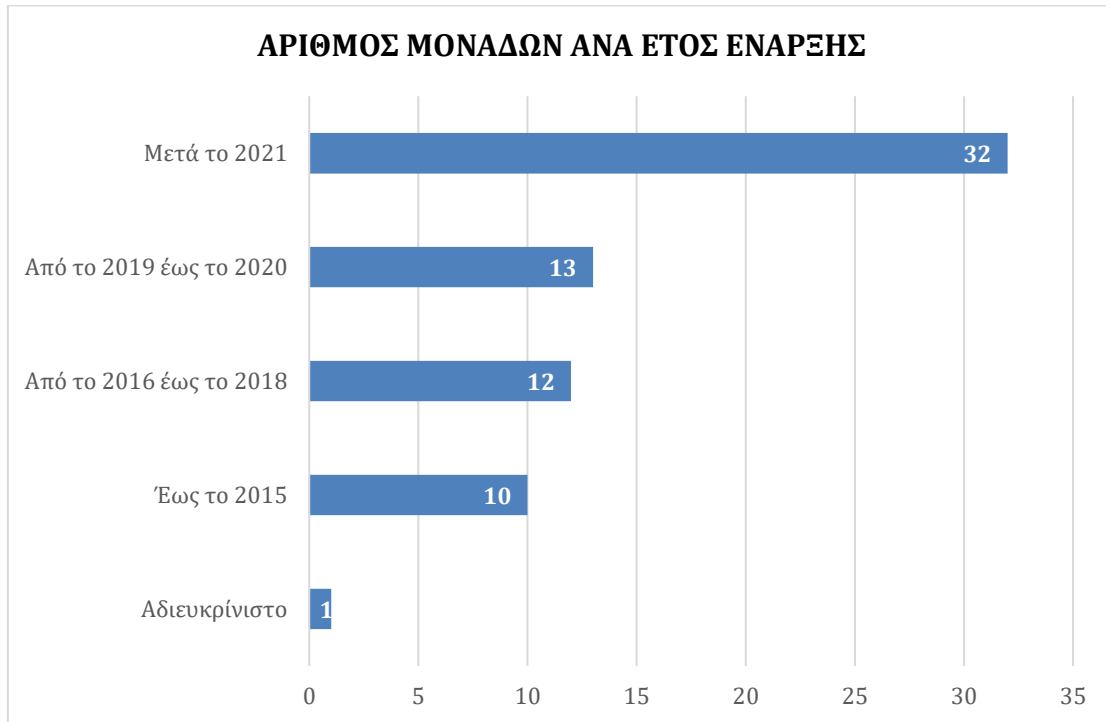
Γράφημα 1.1. Προτάσεις ανά Τομέα Εξειδίκευσης

Η πλειοψηφία των προτάσεων προέρχεται από μονάδες που έχουν πραγματοποιήσει έναρξη δραστηριότητας (περιλαμβάνει μονάδες που έχουν ιδρύσει επιχειρηματικό σχήμα και αυτές που κατά δήλωση τους έχουν ξεκινήσει

να πραγματοποιούν βήματα προετοιμασίας ως φυσικά πρόσωπα) μετά το 2021 (32) ενώ ένας σημαντικός αριθμός προτάσεων προέρχεται από μονάδες με έναρξη την περίοδο 2019-2020 (13) (Γράφημα 1.2).

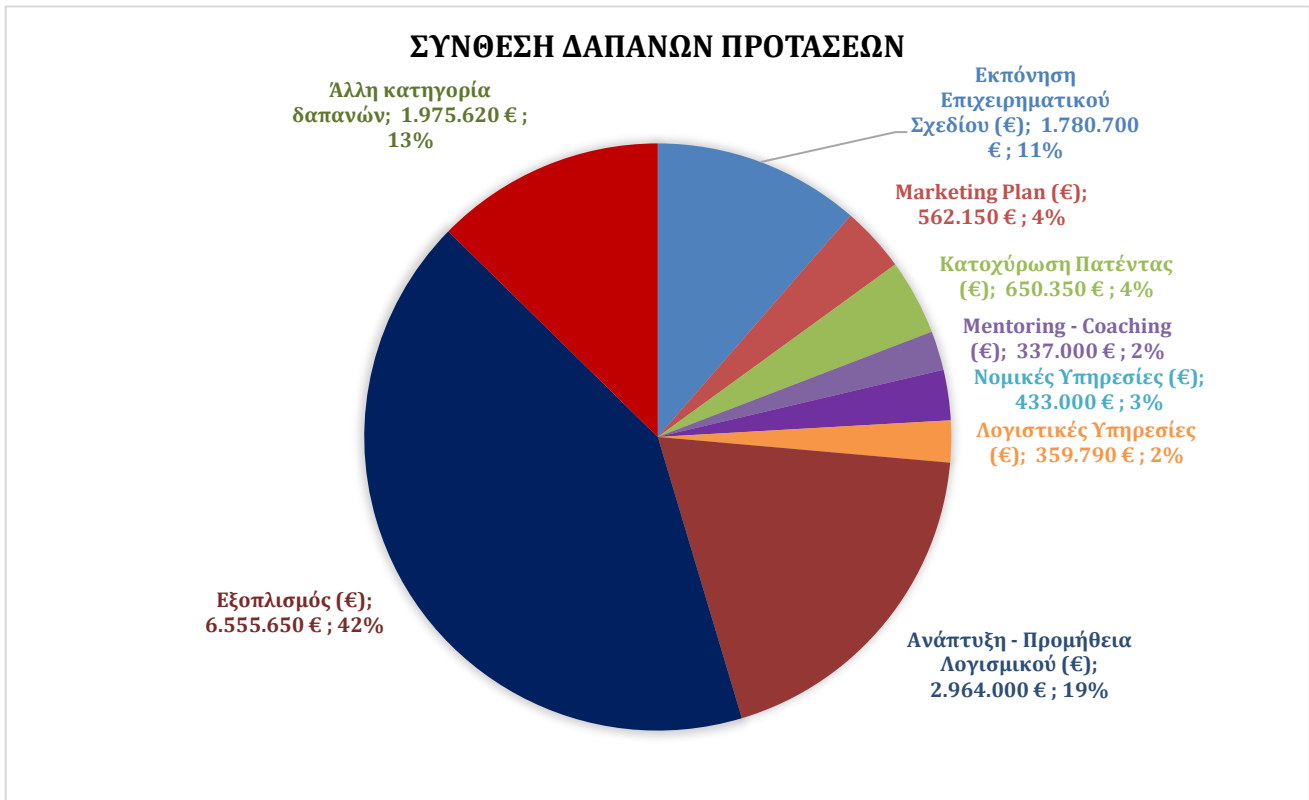
Γράφημα 1.2. Έτος έναρξης δραστηριότητας των φορέων

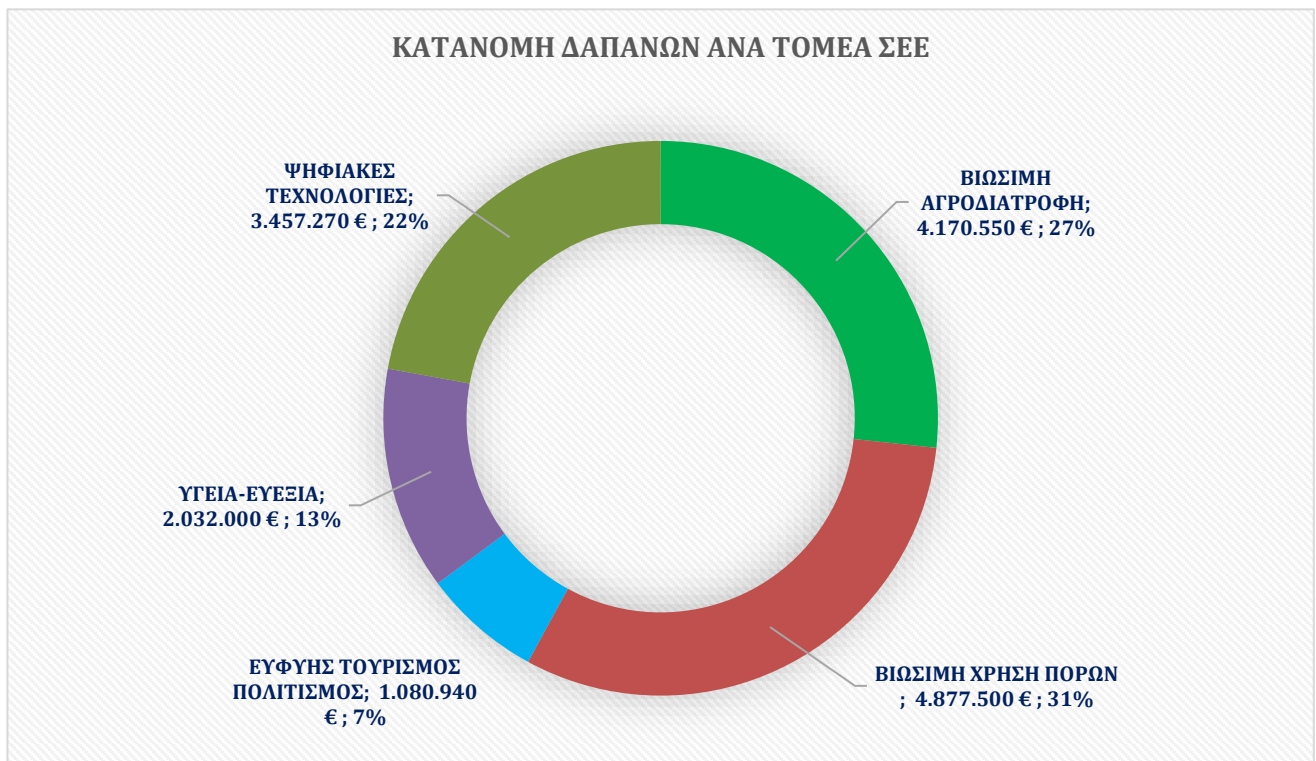
Στον αντίποδα, ένα 30% περίπου των προτάσεων προέρχεται από φορείς με έναρξη δραστηριότητας πριν το 2018 και δύσκολα θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν νεοφυείς. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται μια εταιρία spinoff και μια εταιρία εγγεγραμμένη στο μητρώο του ELEVATE.

Η κατανομή του προϋπολογισμού κατά κατηγορία δαπάνης (Γράφημα 1.3), παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις, αναδεικνύει το κυρίαρχο μερίδιο των δαπανών εξοπλισμού με σημαντική συμμετοχή των δαπανών προμήθειας και ανάπτυξης λογισμικού, των άλλων δαπανών καθώς και των δαπανών εκπόνησης επιχειρηματικού σχεδίου. Τα μεγέθη της άλλης κατηγορίας δαπανών έχουν προκύψει από εκτίμηση.

Γράφημα 1.3 Σύνοψη δαπανών

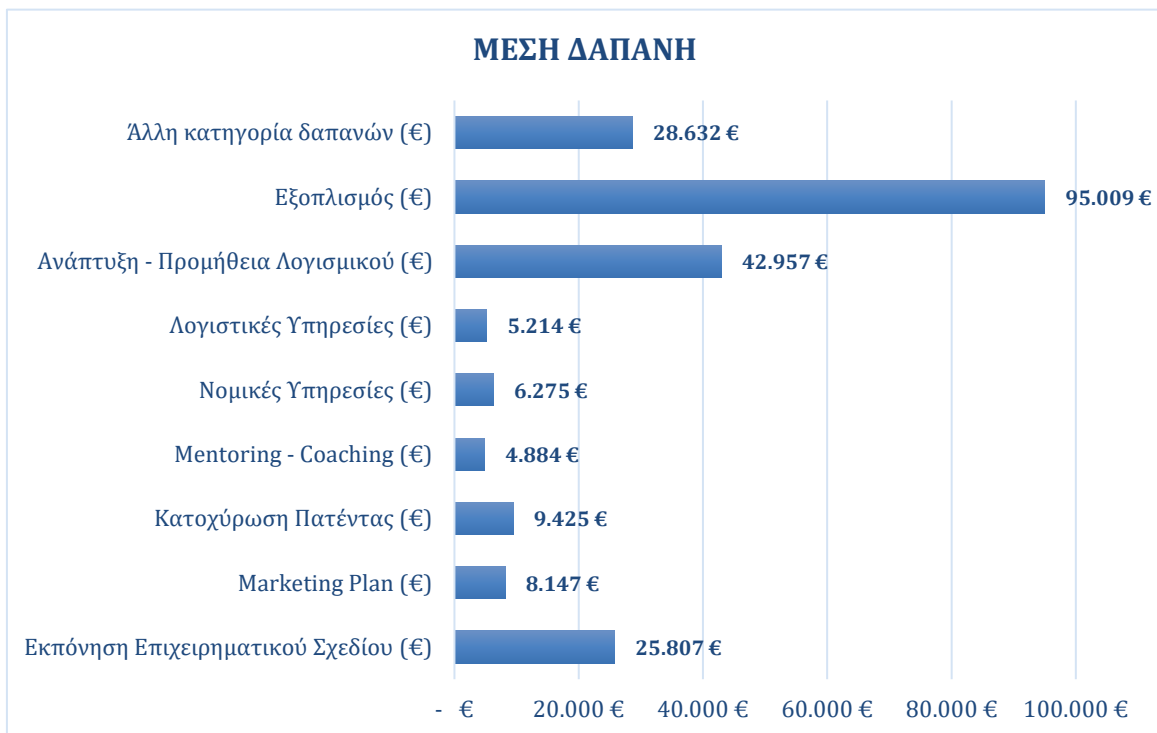

Γράφημα 1.4 κατανομή δαπανών ανά τομέα ΣΕΕ

Οι δύο ισχυρότεροι από άποψη ύψους δαπανών τομείς, της Βιώσιμης Χρήσης Πόρων και της Βιώσιμης Αγροδιατροφής καλύπτουν αθροιστικά το 58% του συνολικού προϋπολογισμού των προτάσεων ενώ ακολουθεί ο τομέας των Ψηφιακών Τεχνολογιών με 22%. Ο τομέας της Υγείας-Ευεξίας καλύπτει το 13% του συνόλου ενώ ο Ευφυής Τουρισμός το 7% (Γράφημα 1.4).

Γράφημα 1.5 Μέση Δαπάνη ανά Κατηγορία

Η μέση δαπάνη ανά κατηγορία απαιτούμενης στήριξης κινείται σε φυσιολογικά επίπεδα (Γράφημα 1.5) αλλά έχουν καταγραφεί μεγάλες διαφοροποιήσεις μεταξύ των προτάσεων.

Επίσης, μεγάλες διαφοροποιήσεις έχουν καταγραφεί και ως προς τη συνολική χρηματοδότηση που θεωρούν ως αναγκαία για την εκκίνηση τους οι φορείς των προτάσεων. Μια πρώτη ομάδα 30 φορέων θεωρεί ως επαρκή την χρηματοδότηση έως €110 χιλιάδες. Μια δεύτερη ομάδα κινείται μεταξύ €110 και €200 χιλιάδες. Η τρίτη ομάδα φορέων εκτιμά ότι θα απαιτηθούν πάνω από €200 χιλιάδες έως και €1.545 χιλιάδες (Παράρτημα 2, Γράφημα Π2.6).

Οι φορείς έχουν ουσιαστικά υιοθετήσει το σύνολο των τριών κριτηρίων που προτάθηκαν ενώ ορισμένοι έχουν συμπεριλάβει και πρόσθετα επιθυμητά κριτήρια τα οποία και καλύπτουν ορισμένες σημαντικές πτυχές της διαδικασίας αξιολόγησης και είναι σκόπιμο να ενσωματωθούν στα υφιστάμενα.

1. Διαπιστώσεις

Η διαβούλευση έχει κινητοποιήσει μεγάλο αριθμό φορέων που προτίθενται να αναπτύξουν νέα επιχειρηματική δραστηριότητα καινοτόμου χαρακτήρα σε ένα ευρύ φάσμα πεδίων της ΣΕΕ. Ο αριθμός των προτάσεων υπερβαίνει τις καταγεγραμμένες στο ELEVATE μονάδες και ως εκ τούτου η τρέχουσα προσπάθεια φαίνεται να έχει κινητοποιήσει ευρύτερες δυνάμεις.

Όμως, ενώ η διαβούλευση έχει αναδείξει μια περαιτέρω εστίαση των εξειδικεύσεων σε σχέση με την ΣΕΕ παραμένει ως αδυναμία η διάχυση των προσπαθειών σε μεγάλο αριθμό πεδίων και δεν διαφαίνεται κάποια τάση δημιουργίας συνεκτικών clusters με αυξημένες δυνατότητες αλληλεπιδράσεων.

Ως προς την ωριμότητα τους, εντοπίζεται μια σημαντική ομάδα προτάσεων (περίπου 30) που διαθέτουν σχετικά ισχυρό υπόβαθρο (υψηλό TRL, πατέντες, έτοιμο πρωτότυπο, παρουσία στην αγορά ή έχουν ήδη προσελκύσει επενδυτές) και φαίνεται να πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις για μια καταρχήν χρηματοδότηση από αυτή τη δράση ή άλλες πιο κατάλληλες για το στάδιο ανάπτυξης τους. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται δύο μονάδες που έχουν εγγραφεί στο ELEVATE και μια spin off καθώς και ορισμένες που έχουν χρηματοδοτηθεί από επενδυτικά σχήματα (funds, business angels). Το κόστος των προτάσεων αυτής της ομάδας κυμαίνεται από €14.000 έως €1.160.000 με μέσο κόστος €249.057. Οι προτάσεις κατανέμονται σχεδόν ισομερώς μεταξύ των τομέων: ψηφιακές τεχνολογίες, βιώσιμοι πόροι, υγεία και ευεξία, βιώσιμη αγροδιατροφή. Περιορισμένη είναι η παρουσία προτάσεων από το τομέα ευφυής τουρισμός – πολιτισμός.

Στον αντίποδα υπάρχει μεγάλος αριθμός προτάσεων που δεν μπορεί εύκολα να εντοπιστεί η απαιτούμενη προετοιμασία και μάλλον βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο εκκίνησης. Ενδιαμέσως καταγράφεται μια πλειοψηφία προτάσεων που έχουν κάνει κάποια σημαντικά βήματα και ενδεχομένως έχουν τεθεί πιο στέρεες βάσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη τους.

Από την διατύπωση των προτάσεων δεν προκύπτουν ασφαλή συμπεράσματα για την επιχειρηματική προοπτική τους και την επιτήδευση (business sophistication). Στις περισσότερες προτάσεις απουσιάζει η σαφής διατύπωση της προσέγγισης της αγοράς και των δυνατοτήτων επέκτασης. Ειδικότερα, δεν γίνεται ουσιαστική αναφορά (με ελάχιστες εξαιρέσεις) για την ύπαρξη και τον προσδιορισμό τεχνολογικού και εμπορικού κενού που η πρόταση προσδοκά να καλύψει και πολύ περισσότερο δεν παρουσιάζεται μια έστω και διαγραμματική μεθοδολογία βημάτων για την προσέγγιση των επιχειρηματικών στόχων. Επιπρόσθετα, οι εκτιμήσεις για ορισμένες δαπάνες δείχνουν

απουσία κοινής προσέγγισης ως προς το αντικείμενο και το εύρος των υπηρεσιών για τις οποίες απαιτείται χρηματοδότηση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η δαπάνη για εκπόνηση επιχειρηματικού σχεδίου όπου με μέση τιμή €25.807 η κατώτατη είναι €500 και η ανώτατη €500.000 (ενώ υπάρχουν και αρκετές προτάσεις με εκτίμηση δαπάνης από €50.000 έως και €200.000). Είναι κρίσιμο σε επόμενο στάδιο και ειδικά στην προκήρυξη να καλυφθεί αυτό το κενό και να διατυπωθεί από τους ενδιαφερόμενους πρόταση για τις προοπτικές των προϊόντων ή υπηρεσιών που προτίθεται να προσφέρουν με εκτιμήσεις σε βάθος ζετίας.

Οι προτάσεις υπερβαίνουν κατά πολύ τον προϋπολογισμό της δράσης. Ως προς την απαιτούμενη δαπάνη ανάπτυξης οι συνολικές απαιτήσεις είναι πέρα από τις δυνατότητες του ΠΕΠ. Κάποιο τμήμα που αναγκαστικά αφορά μικρή ομάδα νεοφυών μπορεί να καλυφθεί από το ΠΕΠ αφενός για την διαμόρφωση μιας υγιούς επιχειρηματικής στρατηγικής και αφετέρου για τα πρώτα βήματα επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι πλέον απαιτητικές θα πρέπει να κατευθυνθούν στο ΕΠΑΝΕΚ και σε funds. Από την εξέταση των προτάσεων προκύπτει πως οι ενδιαφερόμενοι μάλλον κατέγραψαν τις συνολικές ανάγκες τους σύμφωνα με τις εκτιμήσεις τους και αυτό έχει μια χρησιμότητα, αλλά δεν έλαβαν επαρκώς υπόψη τους την φύση της δράσης και τους στόχους της.

2. Συμπεράσματα-Προτάσεις

Από τον αρχικό σχεδιασμό της δράσης έχει τεθεί ως στόχος η ενίσχυση των πρώτων σταδίων ανάπτυξης και λειτουργίας καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών λαμβάνοντας υπόψη τη βιωσιμότητα και τις προοπτικές τους. Κεντρική επιδίωξη της ενίσχυσης των νεοφυών επιχειρήσεων είναι να δημιουργήσει σταδιακά δυναμικές επιχειρηματικές μονάδες με υψηλό επίπεδο καινοτομίας. Ειδικότερα, προβλέπεται η ενίσχυση της εκκόλαψης επιχειρήσεων, η υποστήριξη τεχνοβλαστών και παράγωγων επιχειρήσεων και νεοσύστατων επιχειρήσεων συνολικού προϋπολογισμού €2.975.000. Ενδεικτικοί δικαιούχοι και ωφελούμενοι της πράξης είναι νεοφυείς επιχειρήσεις και τεχνοβλαστοί. Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων μέσω grants (συμπεριλαμβανομένων των voucher).

Από τη διαβούλευση έχει προκύψει ο προσανατολισμός των νεοφυών ως προς την εξειδίκευση τους αλλά και οι εγγενείς δυσκολίες συγκεκριμενοποίησης της στρατηγικής και των βημάτων ανάπτυξης. Ως εκ τούτου, η προκήρυξη πρέπει να περιλαμβάνει ένα πιο αυστηρό πλαίσιο επιλογής για να ενισχυθούν κατά προτεραιότητα οι πλέον δυναμικές πρωτοβουλίες.

Λόγω των διαφοροποιήσεων στο επίπεδο προετοιμασίας, ωρίμανσης και ανάπτυξης είναι σκόπιμο να υπάρξουν δύο διακριτές φάσεις στην πρόσκληση. Η πρώτη φάση να αφορά μόνο την ενίσχυση για υλοποίηση υποστηρικτικών υπηρεσιών μικρής κλίμακας (business plan ή marketing plan) με μέγιστη χρηματοδότηση έως 15,000 ευρώ. Η δεύτερη φάση να αφορά χρηματοδοτήσεις για νομικές υπηρεσίες πατέντες, τεχνικές εμπειρογνομosύνες, προμήθεια εξοπλισμού/λογισμικού έως 100,000 ευρώ) με προϋπόθεση την ύπαρξη βιώσιμου business plan που έχει χρηματοδοτηθεί από την πρώτη φάση της δράσης ή έχει εκπονηθεί με ίδιους πόρους.

Με την τρέχουσα διαβούλευση έχει προσεγγιστεί εν μέρει ο στόχος της οριστικοποίησης των πεδίων εξειδίκευσης με τρόπο που διασφαλίζει την επικέντρωση της προσπάθειας σε περιορισμένο αριθμό τμημάτων της αγοράς αλλά δεν έχει προκύψει κάποια ισχυρή τάση για την δημιουργία οικονομιών συσσωμάτωσης (agglomeration economies) με προοπτική την ανάπτυξη πιο συνεκτικών οικοσυστημάτων νεοφυών επιχειρήσεων με αυξημένες αλληλεπιδράσεις.

Με δεδομένο πως η δράση χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ προτάσεις που περιλαμβάνουν δραστηριότητες που εμπίπτουν στα πεδία της Βιώσιμης Αγροδιατροφής αναμένεται να αντιμετωπίσουν προβλήματα επιλεξιμότητας ειδικά αν αυτές αφορούν στην πρωτογενή παραγωγή. Ως εκ τούτου θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθεί η προοπτική χρηματοδότησης

παρόμοιων δράσεων από άλλες πηγές (ΥΠΑΑΤ, ΠΠΑ). Σε κάθε περίπτωση τα πεδία ενδιαφέροντος έχουν αναδειχθεί και αποτυπωθεί στον πίνακα του Παραρτήματος 1.

Στην πρόσκληση είναι σκόπιμο να έχουν δικαίωμα συμμετοχής νομικά ή φυσικά πρόσωπα με την προϋπόθεση ότι τα τελευταία θα αναλάβουν την υποχρέωση να συστήσουν κάποιας μορφής νομική οντότητα (IKE, ΕΠΕ, ΑΕ) με την έγκριση της σχετικής χρηματοδότησης.

Ως προς τον χρόνο έναρξης της δραστηριότητας θα ήταν επιθυμητό να οριστεί ως προϋπόθεση συμμετοχής η μη υπέρβαση της ζετίας ή 5ετίας τουλάχιστον για την συμμετοχή μιας εταιρείας στην πρώτη φάση. Επισημαίνεται ότι το ELEVATE θέτει ως όρο εγγραφής μιας εταιρείας στο μητρώο του να μην ξεπερνά την δετία από την ημερομηνία έναρξης στην ΔΟΥ. Είναι προφανές ότι εάν γίνουν δεκτές για συμμετοχή εταιρείες με λειτουργία άνω της 5ετίας μέχρι να ολοκληρωθούν και οι δύο φάσεις της δράσης θα έχουν ξεπεράσει την δετία.

Περαιτέρω είναι κρίσιμο στην προκήρυξη να ενσωματωθούν προβλέψεις που θα διασφαλίζουν την προοπτική της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα προτείνεται να ενσωματωθεί στην πρόσκληση η απαίτηση για υποβολή έκθεσης τεκμηρίωσης του κενού αγοράς που αναμένεται να καλύψει η δραστηριότητα, της διαφοροποίησης έναντι του ανταγωνισμού, του μεγέθους του τμήματος της αγοράς, των προοπτικών επεκτασιμότητας καθώς και της ρεαλιστικής αντιστοιχίας των δαπανών με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Ουσιαστικά, απαιτείται ένας στοιχειώδης οδικός χάρτης μετάβασης από την αρχική ιδέα στην βιώσιμη επιχειρηματική δραστηριότητα.

Τα υφιστάμενα κριτήρια θα πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν περαιτέρω και να καθοριστεί η βαρύτητα τους.

- Επιστημονική και τεχνική αρτιότητα της προτεινόμενης επένδυσης: αξιολογείται (α) το τεχνολογικό επίπεδο (TRL) (β) η ύπαρξη πατέντας, πρωτοτύπου, πιστοποιήσεων, προγενέστερης αξιολόγησης από επενδυτές ή εμπειρογνώμονες, (γ) η ρεαλιστική αντιστοιχία των δαπανών με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Προτείνεται βάρος 30% στην πρώτη φάση και 30% στη δεύτερη φάση.
- Εμπειρία και αξιοπιστία του (ων) δικαιούχου (ων) και ποιότητα και ικανότητα του τρόπου υλοποίησης του έργου: αξιολογείται (α) το επιστημονικό και ερευνητικό έργο των φυσικών προσώπων, (β) η επιχειρηματική τους διαδρομή (γ) το επίπεδο προετοιμασίας και ύπαρξη οδικού χάρτη επιχειρηματικής ανάπτυξης. Προτείνεται βάρος 45% στην πρώτη φάση και 30% στη δεύτερη φάση.

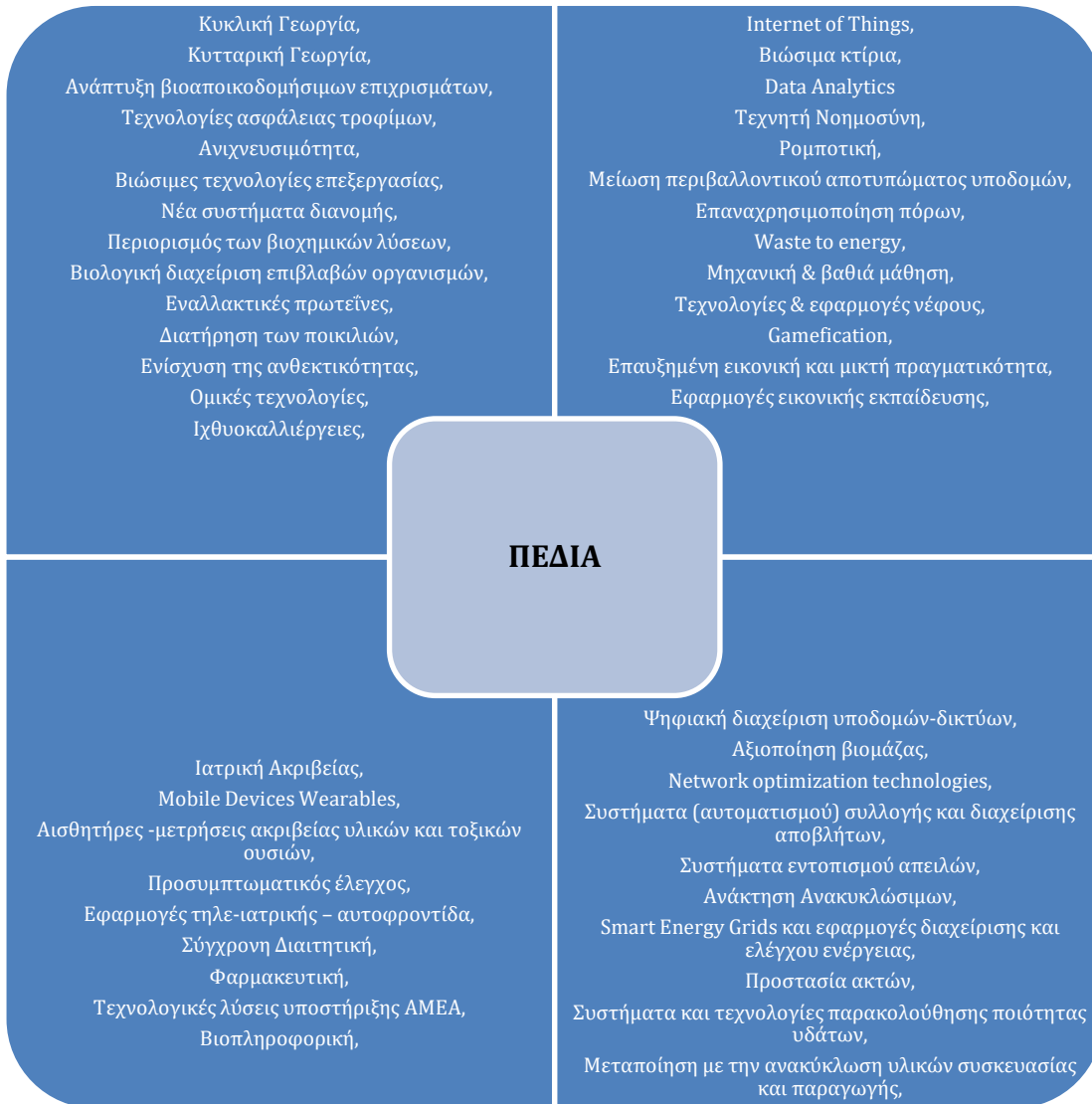
- Αποτελέσματα και Επιπτώσεις του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου: αξιολογείται (α) η δυνατότητα κάλυψης κενού αγοράς, (β) το μέγεθος του τμήματος αγοράς, (γ) η προοπτική επεκτασιμότητας του συμπεριλαμβανομένης της εξωστρέφειας (δ) η διαφοροποίηση έναντι του ανταγωνισμού. Προτείνεται βάρος 25% στην πρώτη φάση και 40% στη δεύτερη φάση.

Οι συνεκτίμηση των επιμέρους πτυχών κατά την αξιολόγηση θα διασφαλίσει την βιωσιμότητα και την δυναμικότητα των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Είναι σκόπιμο κατά την πρώτη φάση να υπάρχει μεγαλύτερη ελαστικότητα στην εφαρμογή των κριτηρίων και διαφοροποίηση των βαρών, σύμφωνα με την προαναφερόμενη πρόταση, καθώς οι ενδιαφερόμενοι δεν θα έχουν στη διάθεση τους επιχειρηματικό σχέδιο.

Το σύνολο των δεδομένων διαπιστώσεων και συμπερασμάτων της παρούσας έκθεσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν από την ΔΑΠΟΕ κατά την κρίση της με οποιοδήποτε τρόπο και μέσο για τη σύνταξη εισηγήσεων, εκθέσεων και παρουσιάσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΠΕΔΙΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Διάγραμμα Π1.1 Πεδία Εξειδίκευσης των Προτάσεων

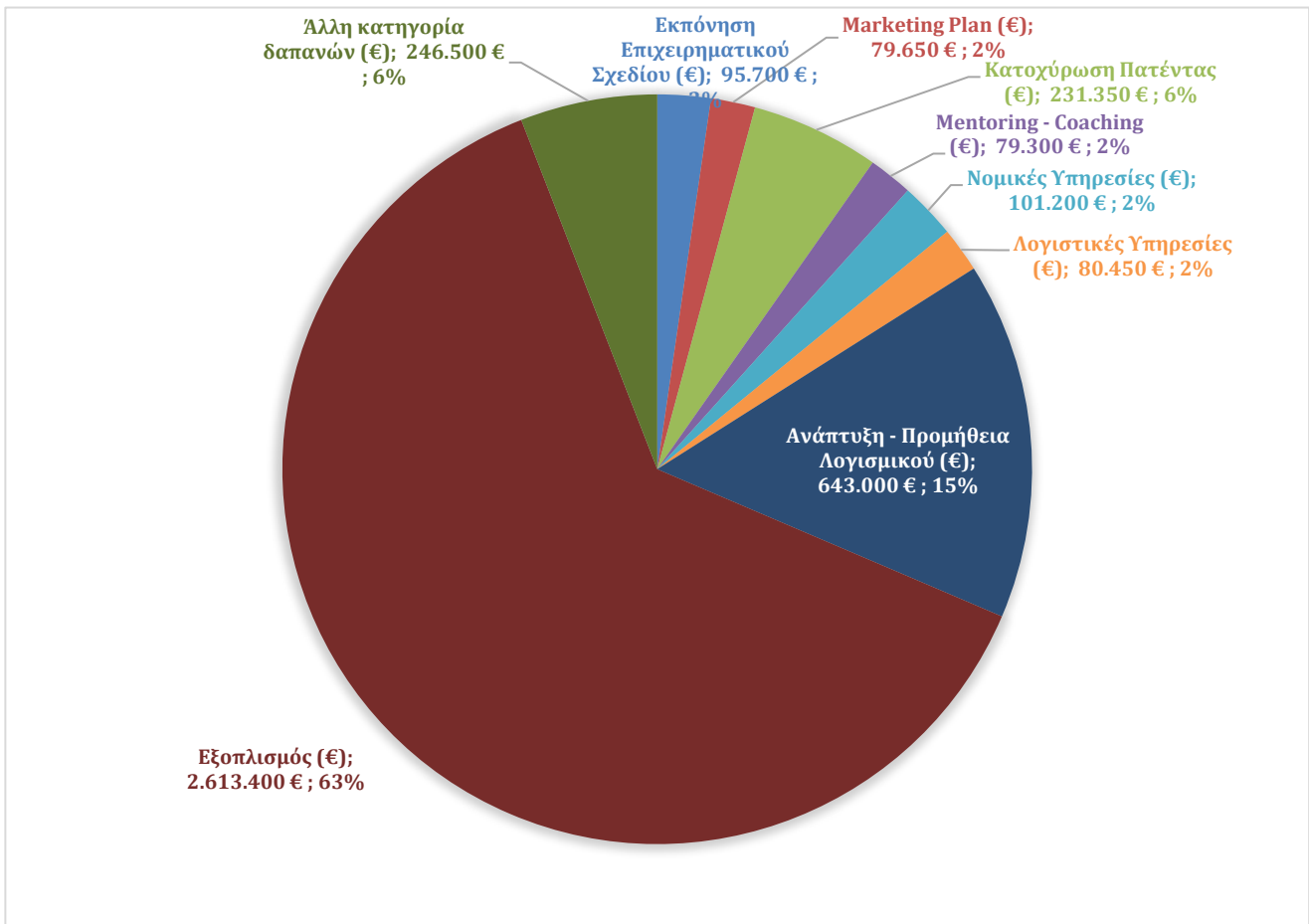

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΥΦΟΣ ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

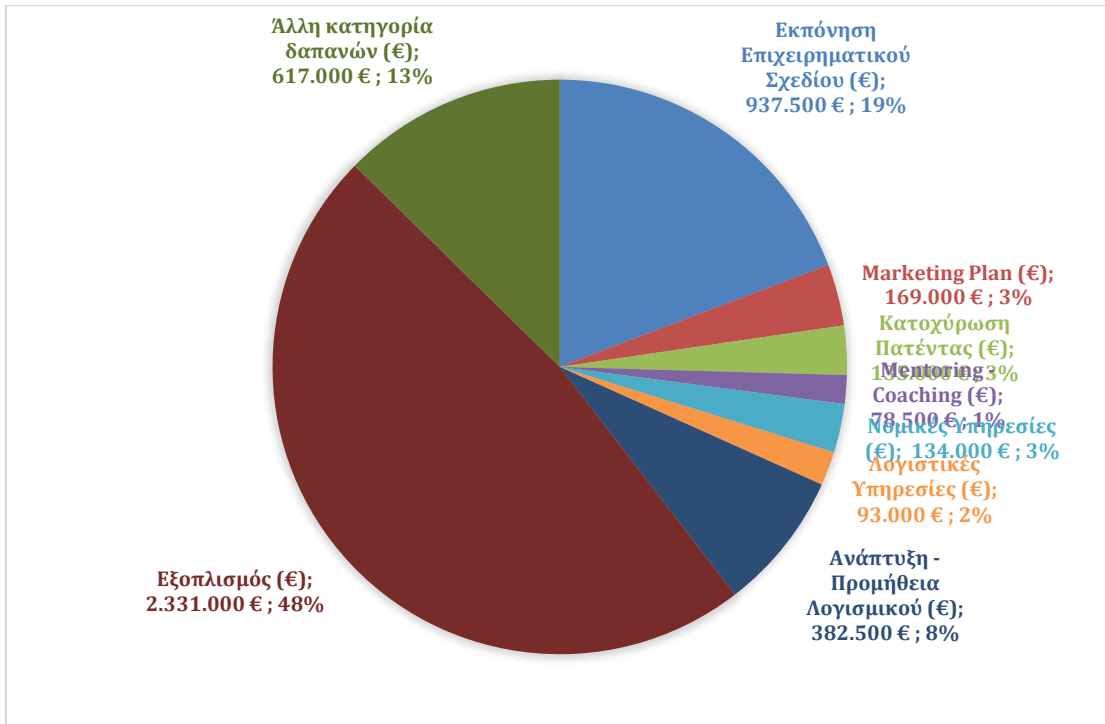
Πίνακας Π2.1: Κατανομή δαπανών ανά τομέα εξειδίκευσης και κατηγορία δαπανών

	Εκπόνηση Επιχειρηματικού Σχεδίου (€)	Marketing Plan (€)	Κατοχύρωση Πατέντας (€)	Mentoring - Coaching (€)	Νομικές Υπηρεσίες (€)	Λογιστικές Υπηρεσίες (€)	Ανάπτυξη - Προμήθεια Λογισμικού (€)	Εξοπλισμός (€)	Άλλη κατηγορία δαπανών (€)
ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΓΡΟΔΙΑΤΡΟΦΗ	95.700 €	79.650 €	231.350 €	79.300 €	101.200 €	80.450 €	643.000 €	2.613.400 €	246.500 €
ΒΙΩΣΙΜΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΡΩΝ	937.500 €	169.000 €	135.000 €	78.500 €	134.000 €	93.000 €	382.500 €	2.331.000 €	617.000 €
ΕΥΦΥΗΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	42.500 €	90.000 €	24.500 €	48.000 €	30.500 €	35.640 €	350.000 €	294.000 €	165.800 €
ΥΓΕΙΑ-ΕΥΕΞΙΑ	124.000 €	39.000 €	197.000 €	21.000 €	65.500 €	50.500 €	551.000 €	811.000 €	173.000 €
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ	581.000 €	184.500 €	62.500 €	110.200 €	101.800 €	100.200 €	1.037.500 €	506.250 €	773.320 €
ΣΥΝΟΛΟ	1.780.700 €	562.150 €	650.350 €	337.000 €	433.000 €	359.790 €	2.964.000 €	6.555.650 €	1.975.620 €

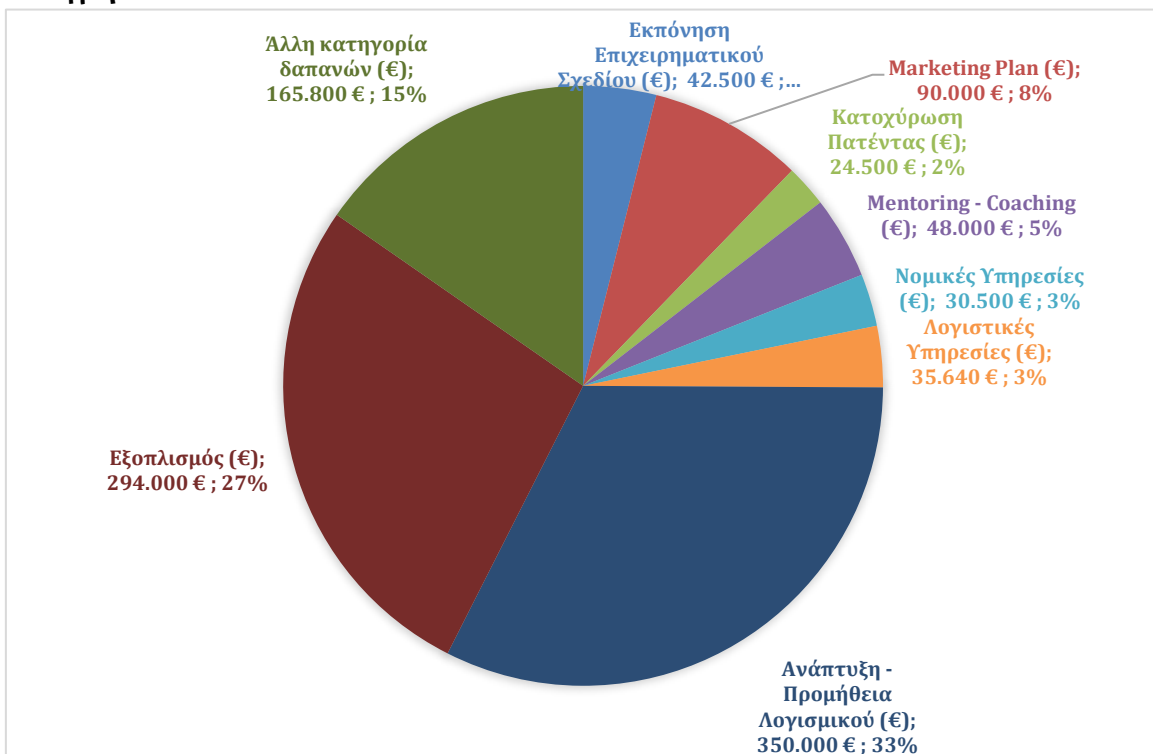
Γράφημα Π2.1: Κατανομή δαπανών Βιώσιμη Αγροδιατροφή κατά κατηγορία δαπανών

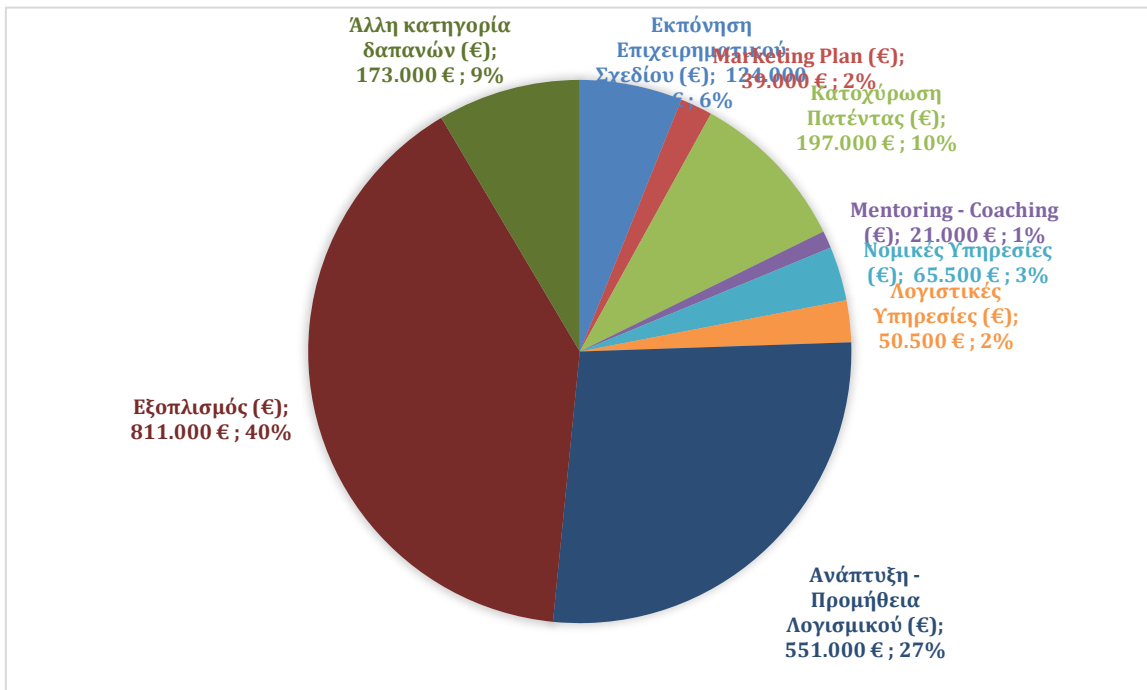
Γράφημα Π2.2: Κατανομή δαπανών Βιώσιμη Χρήση Πόρων κατά κατηγορία δαπανών

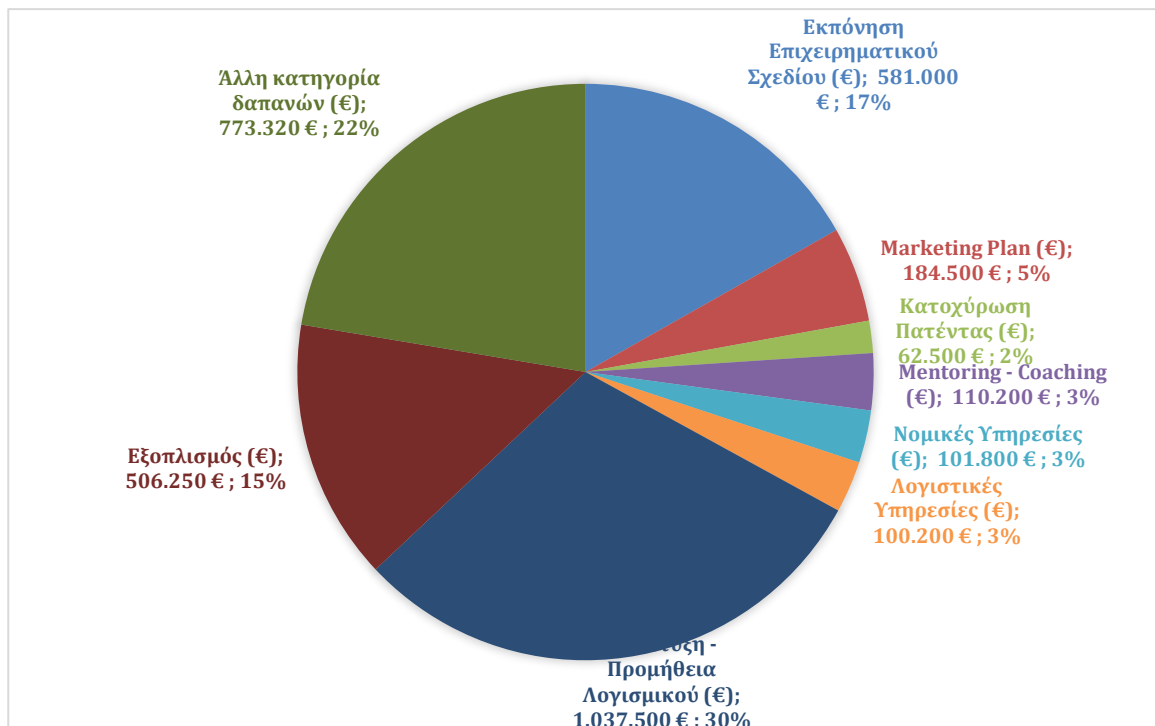
Γράφημα Π2.3: Κατανομή δαπανών Ευφυής Τουρισμός Πολιτισμός κατά κατηγορία δαπανών

Γράφημα Π2.4: Κατανομή δαπανών Υγεία Ευεξία κατά κατηγορία δαπανών

Γράφημα Π2.5: Κατανομή δαπανών Ψηφιακές Τεχνολογίες κατά κατηγορία δαπανών

Γράφημα Π2.6 Συνολικές Χρηματοδοτικές Ανάγκες ανά Πρόταση

